

Συνοψίζων εἰς τὸ ἄρθρον μου ἐκεῖνο τὰς ἐντυπώσεις μου ἀπὸ μίαν ψυχολογικὴν ἐρευναν, δὲν εἶχα καμμίαν διδάσκειν οὐμορισμοῦ ἀκαίρου ἢ χαριτολογίας ἀναρμόδιου. Εἶπα—στηριζόμενος εἰς τὴν ἐξομολόγησίν σου—ὅτι εἶσαι εὐτυχὴς, κατορθώνων νὰ ικανοποιεῖσαι αἰσθητικῶς ἀπὸ τὴν παρούσαν κατάστασιν τῆς γλώσσῃς, ὅπως τὴν μεταχειρίζεσαι καὶ ἰδίως ἀπὸ τοῦ τρόπου γ' τοῦ ὁποῦ μ' ἰσχυρὸν συνεγερῶ ἐκ πεποιθήσεως, βλέπω ὅμως ἀκόμη ὅλην τὴν ἀκαταστάσιν καὶ τὴν ἀναρχίαν. Τὴν εὐτυχίαν αὐτὴν τὴν ἀνευρέσθαι, τὸ ἐπαναλαμβάνω, διὰ τοὺς ἀπογόνους μας. Ἐὰν ἡ καλαισθησία σου σοῦ δίδει ἓνα ικανοποιητικὸν modus vivendi ἀπὸ τώρα, αὐτὸ εἶναι εἰς τὸ ἐνεργητικὸν σου. Ἡ ἡμῶν μορὸς νὰ δὲ εἰρωνευθῇ. Ἀλλὰ τε εἰς τὸ ἴδιον ἄρθρον μου (ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν ἰδικήν σου ἐπιστολήν καὶ κάποιαν ἄλλην) σημειῶναι ὅτι ἂν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἔσω καὶ ἔνας κατορθώνοντες νὰ συμβιβάζουν ἀρμονικῶς τὸν προφορικὸν μὲ τὸν γραπτὸν τοὺς λόγον εἰς τὸν τρόπον γ' (τὴν ἐλευθερίαν μικτὴν) αὐτὸ καὶ μόνον ἀποτελεῖ τὴν ἰσχυροτέραν ἀπ' ἁλγίαν τοῦ γλωσσικοῦ αὐτοῦ τρόπου. Ἀλλὰ θὰ εἴθαι μόνον νὰ φανερώσῃ τὴν καλὴν μου πίστιν καὶ τὴν ἐλλείψιν κάθε ἀποπειρας χαριτολογίας, εἰς βάρος σου, τὸ ὅτι τὴν πλήρη αὐτὴν ικανοποίησίν σου προσπαθῶ ὁ ἴδιος νὰ δικαιολογήσω ἐκ τῶν πραγμάτων, ἐξηγῶν αὐτὴν ἐκ τῆς ὕλης καὶ τοῦ εἶδους τῶν δημιουργικῶν σου ἔργων. τὸ ὅποσον ἀκριβῶς δὲν δὲ φέρει εἰς προσδοκίαν πρὸς ὅλας τὰς γλωσσικὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς τριβόλους, πρὸς τοὺς ὁποῖους προσδίδονται καὶ αἰματώνονται οἱ περισσώτεροι τεχνίται τῶν ἄλλων εἰδῶν τοῦ λόγου. Ποῦ βλέπεις εἰς ὅλα αὐτὰ τὴν χαριτολογίαν ἢ τὸ σκῆμα;

Δὲν ἤθελον νὰ κάμω τὴν ἀπλοήθειάν μου εἰς τὸν «Νουμᾶ». Ποτὲ δὲν ἀισθάνομαι τὴν ἀνάγκην αὐτὴν. Ἦθελον νὰ λίσσω μίαν παρεξήγησιν. Καὶ αὐτὸ τὸ θεωρῶ ὑποχρέωσιν, μίαν ὑποχρέωσιν τιμῆς, ἀξιοπρεπείας, ἐπαγγελματικῆς ἠθικῆς.

Εἰς ἓνα ζήτημα τὸ ὁποῖον τόσον μᾶς συγκινεῖ καὶ μᾶς ἐνδιαφέρει ὅλον, καὶ παρεξήγησις οὐκ ἦτο ἀμάχημα. Δὲν ἤθελον νὰ παίζωμεν καὶ νὰ εἰρωνευθῶμεν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον. οὔτε τὸ γλωσσικὸν μας ζήτημα εἴμπορει νὰ γίνεταί ἀφορμὴ εὐθύμων ἁρθρῶν καὶ οὐμοριστικῶν πινακίδων. Ὀλιγώτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον θὰ εἶμαι ἐγὼ ποῦ θὰ δώσω τὴν τροπὴν αὐτὴν εἰς μίαν συζητήσιν ἢ ὁποῖα ἀρκετὰ ἐξενεῖται τὸ ἔθνος ἔως τώρα καὶ ἀρκετὰ τὸ διήρπεν. Καὶ αὐτὸ ἦθελον τὸ δηλώσω ὡς πᾶς διὰ παντός διὰ τοῦ «Νουμᾶ». Μὲ τὸν «Νουμᾶν» μὲ συνδέει ἓνας κοινὸς ἄγων κατὰ τοῦ σχολαστικοῦ πνεύματος. Ἐὰν τὸ σχολαστικὸν αὐτὸ πνεῦμα, ἐκτὸς τοῦ ἀρχαϊκοῦ δασκουλίσμου, τὸ παρουσιάζει δι' ἐμὲ καὶ μερικοὺς ἄλλους καὶ ἡ μετὰ τοῦ γλωσσικοῦ τρόπου γ', ὅπως τὸν διεικνύω εἰς τὰ «Παναθηναῖα», μὴ μετὰ τοῦ τὴν ὁποῖαν ἐκτραυνοδόγησε μὲ τὰ ἀ-

λομήντα ἐκεῖνα ἄρθρα τοῦ εἰς τὸ «Περιοδικὸν μας» ὁ μακαρὶ καὶ Καμπύσης.—ἡ λατρεία τῆς μνήμης τοῦ ὁποῦ μὲ ἐνώνει μὲ τὸν «Νουμᾶν» — ἴσως νὰ ἦνε σφάλμα ἰδικόν μου. Ὁ ἄγων τοῦ «Νουμᾶ» καὶ μὲ τὸν τελευταῖον τοῦ ἡδὺν ἀκόμη εἶνε πάντα δι' ἐμὲ εὐγενὴς καὶ συμπαθητικὸς. Ὁ δευτέρος σχολαστικισμὸς δὲν παρουσιάζει τοῦλάχιστον τοὺς ἀποκτηνωτικὸς κινδύνους τοῦ πρώτου. Ἐὰν δὲν ἔχη τὴν δύναμιν καὶ τὰ φυσικὰ στοιχεῖα νὰ ἐπικρατήσῃ ὡς μέθοδος καὶ νὰ διευθύνῃ μίαν ὡρὰν ἀρχήτερα τὴν γλῶσσαν ἐκεῖ ὅπου μοιραῶς τείνει νὰ διευθυνθῇ, φέρει ὅμως μίαν ἀντιδρασὶν ὁμοιοπαθητικὴν καὶ οὐρεῖ ὅπωςδὴποτε τὴν γλῶσσαν ἀπὸ τὴν ξηρὰν καὶ ἀνυδρὸν ἐρημον τοῦ ἀψύχου ἀρχαϊσμοῦ πρὸς τὰς πηγὰς τῆς ζωῆς καὶ τῆς νεότητος.

Καὶ τὸν ἄγωνα αὐτὸν ἀγωνιζόμεθα ὅλοι μας, καθένας μὲ τὸν τρόπον του καὶ τὰς δυνάμεις του.

Πειραιεὺς 10 Αὐγούστου 1903

Με ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην
Παῦλος Νιρβάνας

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΠΟΥ ΘΑΧΟΥΜΕ

(Ἀπὸ τὴ μελέτη τοῦ κ. Χαρο. Ἀνδρεάδη: «Ἡ γλῶσσά μας κτλ.»

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ 56 φύλλον).

—Πόσο φοβερό πρᾶγμα εἶναι ἡ φτώχεια καὶ πῶς μποροῦμε νὰ γλυτώσωμεν ἀπ' αὐτήν.

Ὅποια ἀπαίτηση καὶ ἂν ἔχουμε πρέπει μ' εὐχαρίστησιν νὰ τὴν κάνουμε καὶ ἐμεῖς καὶ ἡ Κυβέρνησις γὰρ νὰ γλυτώσωμεν καὶ ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀπ' τὴν καθαρῶς αὐτοῦ, μὴ μὲ τὴν ἀγραμματοσύνην καὶ τὴ φτώχειαν. Φοβερό πρᾶγμα εἶναι ἡ φτώχεια, μπορῶ νὰ πῶ πῶς εἶναι τὸ πιὸ φοβερό ἀπ' ὅλα τὰ κακά, καὶ ἀπαξ λείψι αὐτὴ, ἢ δὲ λείψουμε μαζὶ τῆς ὅλας μας τὰ κακά, τοῦλάχιστον θὰ λείψουμε τὰ περισσότερα, καὶ αὐτὸ δὲ θὰ εἶναι μὲγάλο κέρδος γὰρ μᾶς.

Αὐτὸ τὸ μαρτυρεῖ καὶ ὁ ἀντισταχγελέας τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Μανιάκης καὶ νὰ τί λέγει μὲ λόγια τῆς ρημερίδας. «Ἡ πενία εἶναι ἡ πρώτη τοῦ κακοῦ αἰτία. Αὕτη εἶναι ὁ ἐσωτερικὸς ἐχθρὸς τῆς πατρίδος, ἐχθρὸς φοβερώτερος καὶ ἐπικινδυνώτερος παντός ἐξωτερικοῦ ἐχθροῦ, ὡς ἐφικτοῦ ὄντος, νὰ καταπολεμηθῇ διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ὀπλῶν. Ἡ βιομηχανία πολλὰκις ἀναπτύσσεται, καὶ τὸ ἐμπό-

ριον φθίνει ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ὑλικῶν πόρων.» Ἀς καταπολεμήσωμεν τὴν πενίαν, καὶ ἡ καχεξία—τὸ φαῦλον τοῦτο ἐξαντλητικὸν κακόν—θὰ εξαφανισθῇ ὡς διὰ μαγείας.» (Ἀκρόπολη 21 τοῦ Γενάρη 1902.

«Ὅτι μποροῦμε νὰ γλυτώσωμεν ἀπ' τὴ φτώχειαν τὸ μαρτυρεῖ καὶ ὁ κ. Κ. Μητσόπουλος, ποῦ εἶχε γράψῃ τότε στὴν Ἀκρόπολη (19 Φλεβάρη 1903) τὰ παρακάτω μὲ δικὰ του λόγια. —Ἡ Ἑλλὰς ἵνα μὴ ἀποθάνῃ τῆς πείνης, πρέπει ν' ἀναπτύξῃ τοὺς πόρους τῆς, ἰδίως τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Αἱ πεδιάδες τῆς εἶναι θαυμασιῶς κατὰλληλοι διὰ τὸν οἶνον, βάμβακα, καπνόν, ἐσπεριδοειδῆ, ἔλαιον.—Τοιαῦτά τινα ἔγραψε πρὸ 26 ἐτῶν ὁ Reclus, καὶ τοῦτο κηρύττει παῖσαι αἱ γεωγραφίαι. Ἐχει λοιπὸν ἡ Ἑλλὰς φυσικὰς δυνάμεις μεγάλας καὶ ἀκαμαίας, ἀνωτέρας τῆς Δανίας τοῦ Βελγίου, τῆς Ἑλβετίας, τῆς Βυτεμβέργης αἵτινες ὅμως δυσπραγοῦσιν, ἀλλ' εἶναι εὐτυχεῖς, διότι ἐδιδάχθησαν νὰ χρησιμοποιοῦσι μετ' ἐπιστήμης τὴν ὕλην καὶ τὰς φυσικὰς δυνάμεις.»

Εἶδαμε προηγουμένως, ὅτι ὁ ἴδιος μαρτυρεῖ τὴν ἀγραμματοσύνην μας καὶ λέγει πῶς γὰρ νὰ κατορθώσωμεν αὐτὰ τὰ πράγματα πρέπει νὰ ἐργασθῇ τὸ δημοτικὸν σχολεῖο. Τὸ σχολεῖο, παντοῦ ἐργάζεται, μὰ δὲν μπορεῖ καὶ νὰ ὠφελήσῃ, γιὰ τὰ παιδιὰ σπουδάζοντες τὴν καθαρῶς αὐτοῦ, ποῦ δὲ μποροῦν νὰ τὴ μάθουν ὅχι μόνον στὸ δημοτικόν, παρὰ καὶ στὸ γυμνάσιον ἀκόμα ὅπως πρέπει.

Ἄ θέλωμε νὰ κάνουμε καὶ ἐμεῖς ὅ,τι κάνουν καὶ οἱ ἄλλοι τὸ πρῶτον πῶς ἔχουμε νὰ κάνουμε εἶναι νὰ πετάξωμε ἀπ' τὰ σχολεῖα μας τὴν ἀγραμματοσύνην, γιὰ τὰ ἄλλα τὰ ἔθνη στὰ σχολεῖα τους καθαρῶς αὐτοῦ δὲν ἔχουν, μόνον σπουδάζουν τὴ ζωντανή τους, τὴ γλῶσσαν καὶ ὅχι σὲν καὶ ἐμᾶς δυὸ πεθαμμένες.

Ἡ μόνη διαφορὰ πῶς ἔχουμε ἀπ' τ' ἄλλα ἔθνη εἶναι ἡ ἀγραμματοσύνη μας καὶ αὐτὴ ν' εἴη αἰτία ποῦ ὁ τόπος μας ὅσο καὶ ἂν εἶναι εὐτυχισμένος δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς φέρῃ σωστὸ ὄφελος. Αὐτὸ τὸ μαρτυρεῖ πάλι ὁ ἴδιος κ. Μητσόπουλος στὴν Ἀκρόπολη. (22 τοῦ Φλεβάρη 1902 μὲ δικὰ του λόγια) «Ἐχει λοιπὸν ἡ Ἑλλὰς πλοῦτον ἐκ τοῦ ἐδάφους αὐτῆς, ὅστις μένει ἀνεκμετάλλευστος διὰ τὴν ἀμάθειαν ἡμῶν περὶ τὴν μεταλλείαν, γεωπολίαν καὶ ζωοτεχνίαν.

ΑΓΚΛΩΙΑ ΚΑΙ ΤΡΙΒΟΛΟΙ

ΣΥΖΥΓΟΣ ΜΑΣΚΑΡΑΣ

—Τέτοιες εἶναι ἡ παλαιογυναικὴς—φώναζε θυμωμένος ὁ κύρ Θωμᾶς ὁ Καμμένος, ποῦ τώρα κοντὰ γόρως τὴ γυναῖκά του. — Ἀλλοίμονο στὴν τιμὴ μας, ἂν ἡ γυναῖκά μας βάλῃ μέσα τὸ διάολο! Ὅτε φόβος, ὅτε ἄντροπ, ὅτε δόξα, ὅτε τῶν παιδιῶν τῆς ἡ ἀγάπη μποροῦν νὰ τὴν φέρουν σὲ μετάνοιαν, νὰ τῆς θυμώσῃ τὸν ὄρκο ποῦ στὸ θεὸ ἔδωκε· θὰ κἀν, μωρὲ μάτια μου, τὸ κέρι τῆς καὶ ὁ κόσμος ἂν χαλάσῃ!

—Μπα! ποῖος σοῦ τῶπε αὐτό—λέει ὁ σιὸρ Δημητράκης ὁ Συμνητός, ποῦ τᾶσπρα του μαλλιά καὶ ἡ πολλή του ἐξυπνάδα ἔδιναν πάντα σέβας στὴ γνώμη του.—Δὲν σοῦ λέω, σοφὴ εἶναι ἡ πα-

ροιμία: μὴδὲ τὸ διάβολο ν' ἀπαντήσῃς, μὴδὲ τὸ σταυρὸ σου νὰ κἀνῃς, ἀλλ' ὅτι καμμιὰ φορὰ μπορεῖ ὁ ἐξυπνὸς ἄνδρας νὰ φέρῃ σὲ συναίσθησιν τὴ γυναῖκά του, ποῦ σκανταλίζεται ν' ἀμαρτήσῃ, δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ τ' ἀρνηθῇς τοῦ λόγου σου. Πολλὰ πράγματα χρειάζονται στὸν ἄνδρα ποῦ βρέθηκε σ' αὐτὴ τὴ δύσκολη θέσιν: σβελλοσύνη, θάρρος, αἷμα κρῖο, ὅχι φόβος καὶ ἀντάραις καὶ τρελλὰ καμώματα· πρέπει μάλιστα ν' ἀγαπᾷ πολὺ τὴ γυναῖκά του, νὰ τὸν ἐγγίξῃ στὴν ψυχὴ τὸ παρυστήριον τῆς γὰρ νὰ νομίσῃ εὐτυχία τὴ διόρθωσίν της: ἀλλοιῶς τίποτε τῆς προκοπῆς δὲν γίνεται, ἡ φιλία θὰ πάρῃ τὸν κατήφορόν!.. Ἐγὼ ποῦ σὰς μιλῶ αὐτὴν τὴν ὥρα εἶμαι παθὸς, ἐκόν-τεψα δηλαδὴ νὰ τὴν πάθω, ἐστῆθηκα ὅμως παλιάρης καὶ διόρθωσα τὰ πράγματα, πρὶν τὸ κακὸ προχωρήσῃ. Χωρὶς νὰ νοιώσῃ κανεὶς τίποτε, χωρὶς ν' ἀλλάξῃ μὲ τὴν γυναῖκά μου μιὰ ψυχρὴ λέξι!

—Πῶς τὸ κατόρθωσες, ἀδερφέ, αὐτὸ τὸ θάμα, τὸ ἀκατανόητο; ἔχω μεγάλη ἐπιθυμία ν' ἀκούσω τὴν ἱστορίαν σου—Ρώτησε ὁ κύρ Θωμᾶς μ' ἓνα κοροϊδευτικὸ χαμογέλιο, ὅπως πάντα συνήθειζε.

—Νὰ σὰς τὴν πῶ, βρε παιδιὰ, ἔχω κέρι ἀπόψε νὰ σὰς δώσω ἓνα μάθημα—ἀποκρίθηκε ὁ σιὸρ Δημητράκης, στρίβοντας τὸ τσιγάρου του—

Φέρτε πρὸς κοντὰ τῆς καρέκλες σας καὶ γενῆτε ὅλο αὐτιά... Ἐγὼ, κατὰ τὴν παροιμίαν ἡ μικρὸς μικρὸς παντοῦρεψου ἢ μικρὸς καλογερέψου, πανδρεύθηκα πολὺ νέος, δέκα ἔχτω χρόνων παιδιὰ ἀμούστακα. Μὲ τὴν ὁμορφὴν γυναικούλα μου—μὴν τὴν κοιτᾷτε τώρα ποῦχει δέκα τρίχες καὶ ἐνάμισον δόντι—ζήσαμε σὰν τρυγονάκια, δίχως μαλώματα, δίχως γινάτια· δὲν εἴχαμε πλοῦτοι, εἴχαμε ὅμως τὸ δικὸ μας καὶ τίποτεδὲν στεροῦμασταν·ἐπειτα καὶ ἡ φοιτῶν σποργίτη, βρε παιδιὰ, φαίνεται παλάτι στὰ μάτια μας σὲν ἔχη ἀγάπην καὶ ὁμόνοια. Καθούμασταν τότε τ' ἓνα σπῖτι, ποῦ πούλητα, πένος στὴν Πλάκα, καὶ εἴχαμε ἀντίκρου μας τὸν κῆπο ἐνὸς δεσπότη συνοδικοῦ. Ὁ δεσπότης αὐτός, καμμιὰ σαρανταρὶχ χρόνων ἄνθρωπος, ἦταν ἀκουστός τόσο γὰρ τὴν ὁμορφίαν του, ὅσο γὰρ τὴ σπουδὴ καὶ τὴ φρόνησιν. Ἐγὼ τὸν ἐκαμάρινα καὶ τὸν ἐσεβόμουν γὰρ ἄγιο, ποῦ νᾶξεραι ὁ δύστηνος πῶς θαύρισε μ' αὐτὸν μετὰ μὲν!.. Ἐ! ὁ διάβολος ἔχει πολλὰ ποδάρια... Ὁ δεσπότης ἀγαποῦσε πολὺ τὰ λουλούδια καὶ τῆς περισσότερας ὥρας τοῦ περνοῦσε σ' τὸ περὶβόλι· πολλὰκις φορεῖς τὸν ἐβλέπαμε μ' ἓνα μαῦρον καλογερικὸ σκούφο, μ' ἓνα κοντὸ ἀντερί καὶ μανίγια ἀνασκουμπωμένα, νὰ σκαλίζῃ, νὰ κλαδεύῃ, νὰ περιποιεῖται τὰ λουλούδια τοῦ σὲν τὸν ἀξιωτέρο

ΛΙΓΩΜΑ

Έχω μια άγλυπη ντροπαλή
που φέγγει από ζυγώνω,
και δεν τη νιώθει αν οι καμιοί
με κατανοούν που λιώνω.

Σταπούνι θάν της στείλω έγω,
κι' αν κατεβεί και πλύνει,
τ' άφθάρτο μπρόντο της θα δώ,
μ' άφίνει δέ μ' άφίνει.

Και βοήρτα την Παρασκευή
θα στείλω, κι' αν την πάρει
και σφουγγαρίσει την άβδη,
θα δώ και το ποδάρι.

ΛΙΓΩΜΕΝΟΣ

ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΡΟ

Μπάμ... Μπόμ... κρότοι άδιάκοπα τραντάζουν
τόν άέρα.

Φωνές συγκεχυμένες και συνεχείς ταραίζουν την
ήσυχία του ποιητή.

Τώρα είνε στην κάμαρά του. Κάτω απ' το ρω-
σής λάμπας διαβάζει στίχους και ή φαντασία πε-
τάει σε χώρες άπέραντες, θείες, όνειρώδεις.

Τά μάτια του λαμπυρίζουν. Κάποια σκέψη με-
γαλή κυριεύει το μυαλό του.

Και παίρνει ένα χαρτί να τή χαράξη. "Εξαφνα
ή ρασαίες των έλλογών, οι κρότοι και ή φωνές
τόν άποσπούν από τή σκέψη του, του διακόπτουν
τήν έργασίαν.

Πέφτει πάλι στα έγκόσμια. Θυμάται ότι είνε
άνθρωπος και όταν άκούει κόσμον έλόκληρο να βου-
χάται, τόν παίρνει μια λύπη παράξενη, ένα αίσθη-
μα οίκτου μάλλον γι' αυτός τά δυστυχισμένα που
ξεφωνίζουν.

"Αλλά τί ήχοι είν' αυτοί;... Σάν παρηγοριά,
σά βάλσαμο χύνονται.

Καμπάνες χτυπούν, είνε παραμονή της Πανα-
γίας και του θυμίζουν το θαυμάσιο στίχο του Σο-
λωμού.

Γκλάν, Γκλάν τά σήμαντρα της έκκλησίας.
Και ή φαντασία πάλι ξετυλίγει τά φτερά της γιά
ν' άνεβή στο ύψος που ή-ταν προτήτερα...

Ο. Σωτάκης

Ο ΓΥΝΑΙΚΟΚΟΣΜΟΣ

—ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ
ΚΑΙ ΤΙ ΜΑΣ ΛΕΙΠΕΙ

Από ποῦ νάρχισω; Πάλεπετε, οι πρόλογοι
δεν μ' άρέσουν καθόλου. Τους βαρύνουνται.
Και τοῖς φοβοῦμαι άκόμη. Διότι κόβουν τήν
δρεξι τοῦ άναγνώστου, τόν τρομάζουν.

Από ποῦ λοιπόν νάρχισω; "Ας άρχίσω
άπό τά κορίτσια μας.

Κορίτσια έχουμε. Και καλοφτελισμένα μί-
λιστα—ιδίως τώρα ποῦ ή Γυμναστική έγενι-
κεῖθηκε—ή Γυμναστική ποῦ φτιάχνει γερά
κορμιά και όπως εἶπεν ένας φυσιολόγος—δη-
μιουργεί γερεές μπτέρες.

Καλοφτελισμένα λοιπόν τά κορίτσια μας.
Και μορφωμένα. Αφοῦ στο "Αρσάκειον και
στ' άλλα παρθενωγωγεία μας διδάσκονται
και Πλάτωνα και Όμηρον—άδιάφορον αν οι
περισσότερες όταν πίνουν το πτυχίον τους
δεν ήμπορούν να συντάξουν οὔτε μίαν επι-
στολήν, χωρίς να τήν γαρνίρουν με δέκα ά-
νορθογραφίες και διπλάσιες άσυνταξίες. Έν-
δημιουργία μίαν σοφή ή ν συμμαθήτριά μου
στο "Αρσάκειον ή όποια τό έπίστευε—και τό
εἶπε και στην καθηγητήν μας μιλίστα,—πώς
ό Βόσπορος εἶνε ή πρωτεύουσα τῆς Κωνσταν-
τινουπόλεως.

"Εχουμε λοιπόν κορίτσια καλοφτελισμένα
και μορφωμένα. Παπαγαλίζουν άκόμη και
όλίγα Γαλλικά. Παίζουν και λίγο πιάνο. Δια-
βάζουν και μυθιστορήματα. Καλλιεργούν και
τό φλέρτ. Γράφουν, όσες έχουν talent έννοεῖ-
ται, και στίχους. Τραγουδοῦν έποφερτά. "Α-
νεβαίνουν και στην σκηνήν.

Τί άλλο ήμπορούμε να ζητήσουμε από
τ' άδωα αυτά και άπονήρευτα πλάσματα;

* *

"Εχουμε και γυναῖκες. Δηλ. κυρίες τοῦ
κόσμου και κυρίες τοῦ σπιτιοῦ. Κυρίες τοῦ
πιάνου και κυρίες τοῦ πλυσταριοῦ. Κυρίες
τοῦ φαιδοκλόκ και τοῦ λόδου-τέννου. Κυρίες
τοῦ Καραγκιόζη τῆς Δεξαμενῆς και τῶν
λουτρῶν τῆς Βουλιαγμένης.

"Εχουμε και κορίτσια και γυναῖκες, και
μόνον "Ελλά νίδες δεν έχουμε.

"Οχι άρχαῖες Σπαρτιάτισσες. Οὔτε Σου-
λιώτισσες. Τόσο μικρὰ δεν τρέχω. Τ' άδύ-
νατα δεν ζητώ.

Θέλω να πῶ κάτι, ποῦ με λόγια δεν όρί-
ζεται. Η ψυχὴ μου τό αἰσθίνεται, αλλά τὰ
χείλη μου, συνεπῶς και ή πέννα μου, δεν ήμ-
ποροῦν να τό εκφράσουνε.

Μας λείπει καὶ τὶ. Αυτό, εἶν' ή αλήθεια.
"Αλλά τ' εἶνε τό καὶ τὶ αυτό;

Σταθῆτε, παρακαλῶ. Αυτό τό καὶ τὶ εἶνε
θαρρῶ, να κατορθώσουμε να γίνουμε ὅ,τι
δεν εἴμεθα τώρα. Να γίνη δηλ. ένα—αν επι-
τρέπεται ή εκφρασις, αν και ὀλίγον σόκιν—
άναποδογύρισμα σ' εἶδος. Μιὰ επανάστασις.

* *

Σουλιώτισσα δεν εἴμαι, αλλά τήν λαχτα-
ρῶ πολύ αὐτήν τήν επανάστασιν. Στην
άναιτροφὴν μας επανάστασις. Στην σχολική
άναιτροφή μας και στην οἰκογενειακήν.

Και στο σχολεῖον και στο σπίτι, ὅχι ὅ,τι
γίνεται τώρα, αλλά ὅ,τι δεν γίνεται.

Μ' έννοεῖτε; Φοβοῦμαι πῶς ὅχι, αν κ' εκ-
φράζομαι πολὺ ξόστερα. Ζητώ ὀλιγότερες
δυσκόλες, ὀλιγότερες μορφωμένες, ὀλιγότερες
σοφές και περιωτότερες νοικοκυριές.

Οἱ νοικοκυριές οἱ καλές θα μορφώσουνε
τοῖς καλοῖς πολίτες και οἱ πολῖτες οἱ κα-
λοί θα δημιουργήσουν το καλὸ "Εθνος.

Η Σπάρτα—έτσι τοῦλάχιστον μας εἶπαν
στο "Αρσάκειον—έγινε μεγάλη από τῆς
Σπαρτιάτισσες και ὁ Ρώμη τῶν Ρωίκχων έ-
λαμπρύνθηκε από τῆς Ρωμαῖες.

Γιατί και ή "Ελλάς να μὴν μεγαλομυ-
γήσῃ όταν αποκτήσῃ τῆς "Ελληνίδες της, ποῦ
τῆς λείπουν καθολοκλήριον σήμερα;

Μόνον τί μας λείπει δείχνω με τό ἄσθρον
μου. Πῶς θα τάποκτήσουμε τώρα αὐτό ποῦ
μᾶς λείπει, εἶνε ἄλλη δουλειά, μεγάλη, και
δεν νοιώθω τῆς δυνάμεις ἄρκετῆς γιά να
καταπινασθῶ σ' αὐτήν.

Η ΑΡΟΔΑΦΝΟΥΣ

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗ

“ΩΡΕΣ,”

Πουλοῦνται δραχμές 3 στα βιβλιο-
πωλεία τῆς ΕΣΤΙΑΣ, ΜΠΕΚ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ-
ΔΑΚΗ.

περιβολάχη. "Αλλοτες πάλι κρατώντας ένα βιβλίο
καθότανε ώραις έλόκληραις στο καταπράσινο κί-
σκι του, συθισμένος σε μελέτη, ή γύριζε στοῦ περ-
βολίου τὰ μονοπάτια, με τό άρχοντικό, καμαρω-
μένο του περπάτημα. "Α! στ' αλήθεια ή-τανε χα-
ριτωμένος ο δεσπότης; άγγέλου εἶχε πρόσωπο, άγ-
γέλου θεῖα χαρὶ τὰ έλόγησα μαλλάκια του, ποῦ
λάμπανε στον ήλιο, στολίζαν τό κεφάλι του σαν
θεῖκό στεράνι στα γκλανὰ τὰ μάτια του θωροῦσε
τήν ψυχὴ του, τήν ήμερη, τήν τρυφερή, ποῦ κάκια
δεν κρατοῦσε; ξεπέφτανε τραντάφυλλα απ' τὰ γλυ-
κά του χείλια, ποῦ στη λαλιά θυμίζανε τῶν ἀηδο-
νῶν τραγούδια. Νοιώθετε δὴ πῶς δεν ήθελε και
τίποτε άλλο γιά νὰ χάσῃ τὰ πασχάλια της μιὰ
γυναικούλα κάπως ζωηρούτσικη, τῶν τῆ δική μου.
Πρέπει ὅμως να ξέρετε πῶς ήμουν και γῶ μάνας
γυιὸς στα νειάτα μου; δεν ήμουν από κείνους ποῦ
τήν παλαίνουν απ' τή γυναῖκά τους χωρίς να ήμπούνε
στ' αὐτὰ του; ψῶλλοι. Τώρα δὴ στα γεράματα
μπορῶ να κανηχθῶ, γιτί... δεν έχω πιά φόβο να
τήν πῶ ὅτι τή γυναῖκά μου.

—Θαρεῖ, οὐδὲ Διμητριάκη, εἶπε γελώντας ο
Θωμάς, πῶς οὐδὲ τώρα δεν εἶσαι σίγουρος.

—"Α τώρα πᾶν πιά! ή φτερουγές της κο-
πήκανε και δεν πετάει... Δεν άρρησα, τό λοιπόν,

να καταλάβω πῶς κατ' έτρεχε; τό σπίτι μου ή
γυναῖκά μου άφινε τό νοικοκυρὸ της, τὰ παιδάκια
της, κι' έτρεχε ὀλοένα; τόν καθρέφτη ή τὰ
παράθυρα; εἰσὶνη, ποῦ άλλοτε εἶλεγε πῶς καλλι-
τερο στολίδι της εἶχε τήν απλότη, τώρα γέμιζε
τὰ μαλλιά της με χτενάκια και κορδέλλες κι' έ-
χανε δυῶ ώραις σάχνοντας τὰ καταρά της. Μωρε
διόλο! εἶπα μιὰ μέρα λυπημένος—αὐτὰ δεν εἶνε
φρόνημα πράγματα! Πῶς μπῆκε μέσα της ο πει-
ρασμός; πρέπει νᾶνε κανείς στραβός; να μὴν τό
βλέπη, άλλ' ο σκοπός εἶνε να βροῦμε ποιός τάχα
να τόν εἶχαλε. Ψάχνοντας με τρόπο κάθε μέρα ένοι-
ωσα; τό τέλει πῶς ο πειρασμός; μπῆκε γιά τό δε-
σπότη. Εἶλασα χωρίς να θέλω με τό κουράγιο τῆς
γυναῖκας μου, να γίνη, σώνει και καλά, δεσπο-
τίνα. Ξακολούθησα να παραφυλάγω τήν ξεμυαλι-
σμένη, με υπομονή, με τέχνη, με κρίσι πολλή,
κι' εἰσεβαιώθηκα πῶς ο άμοιρος ο δεσπότης; ή-ταν
άθωρος Δέν φανέρωνε; τό παραμικρὸ πῶς; εἶδεν
άφορμή γιά έρωτοδουλειάς ή πῶς έπρόσχε καν
τῆ γυναῖκά μου, μάλιστα, αν ξάφνω τήν εἶδεπε
σε παράθυρο ή τῆς τό μπαλκόνι μας κρυβότανε; τό
κίόσκι του ή έφευγε απ' τό κήπο, έτσι σαν θυμω-
μένος. σαν νᾶλεγε—ὦχ άδερφή! δεν μπορούμε
να ξύσωμε τό δόντι μας από σένα... Τούτο μ' εἰ-

χαρίστησε πολὺ εἶχα τοῦλάχιστον τήν έλπίδα να
διερθεῶ το κακὸ πρὶν προχωρήσῃ. Σκέφθηκα; τήν
ἀρχή ν' άλλαξω σπίτι, γιά να λείψῃ ο πειρασμός;
ἀπὸ τὰ μάτια τῆς γυναῖκας μου, άλλ' αὐτό δεν
ή-τανε καλή σκέψη και τήν ἀφήκα; εἰς τῶς ποῦ ή
δουλειά μου θα πήγαινε πίσω αν άφινε τό σπίτι
μου, ποῦ ὅλος ο κόσμος τό εἶχε συνειθίσει, δεν ή-
θελα να δείξω; τῆ γυναῖκά μου πῶς κατάλαβ
τῆς μορμαίς της; εἶδῶ ἴσα ἴσα ή-τανε ο κόμπας;
ήθελα να διορθωθῇ μοναχὴ της, χωρίς να με βγάλῃ
ἀπ' τή καρδιά της, χωρίς να μείνη μέση της πει-
σμα, γιὰτι φάνηκα πρὶν ξυπνός ἀπο κείνην; αλ-
λοιως δεν θά-τανε ριζικά ή θεραπεία και κανείς
δεν θα μπορούσε να με ξασφαλίσῃ πῶς αν τῆς έ-
κοψα τήν πρώτη φούρι με τό σπαθί μου, διν θα
τήν πᾶχαινα χειρότερα σε ἄλλη περίστασι. Εἰσπαῖξα
τό κεφάλι μου κάθε νύχτα με τή σκέψη πῶς να τὰ
καταφέρω τεχνικώτερα. Εἶπα; ἴσως τήν κάνω να
συχαιθῇ τό δεσποτὴ με κατηγορίας πῶς εἶνε τάχα
φιλοχρήματος, ὑποκριτής, φαντασμένος, πῶς άκουσα
τέλος, γι' αὐτόν χίλια ματακαλίκια, μὴ οὐτ' αὐτό
δεν πέτυχε; σπαθί και μαχαίρι εἶγινε να τόν δια-
φεντέψῃ, βέβαια πῶς εἶνε ὅλα συαοφαντίαι; τό-
τες άλλαξα σχέδιο, άποφασισμένος να πολεμήσω με
τὰ ὄλα μου, γιὰτι κοντεύαμε να ρεζιλευθῶμε και

Ο ΝΟΥΜΑΣ. ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΣΥΛΛΕΓΕΤΑΙ: Στὰ κίσκια τῶν πλατειῶν Συντάγματος, Ὁμιονείας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου (Ὁφθαλμιατρειῶν, Σταθμοῦ Ὑπουργείου συνδρομίου (Ὁμιονείας).

Στὸν Παρθὸν Πρακτ. Ἐφ. Β. Τσαγγαρή
Ὁ ΝΟΥΜΑΣ δέχεται ἀπὸ τίς ἐπαρχίες καὶ τριμύνοις συνδρομῆς, μετὰ δύο δραχμῆς προπληρωτέας τὴν τριμηνία.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

„ΤΟΠΕ Ο ΓΕΡΟΣ!“

εἶνε τὸ σύνθημα τῶν Ἀγγελοποιτικῶν καὶ «τοπὲ ὁ κύρ Σπύρος!» εἶνε ἀπὸ χρόνια τώρα τὸ σύνθημα τῶν Ἀθηναίων δημοσιγράφων.

«Τοπὲ ὁ κύρ Σπύρος!»... Τὸ σύνθημα αὐτὸ ἔδωκε καὶ πῆρε τὴν περισσὴν ἐξομολογία στὰ γραφεῖα μὲς ἀπὸ γραμματικὴς ἐφημερίδας, τὰς ὁποίας οἱ διὰ δημοφιλῆς ἀναγκάσθηκαν νὰ χωρίσων καὶ νὰ βγάλῃ ὁ κανένας ἀπὸ μὴ ἐφημερίδα, μετὰ τὸν ἑνὶ τίτλῳ πάντοτε.

— Τοπὲ ὁ κύρ Σπύρος πῶς θὰ μᾶς ὑποστηρίξῃ! ἔλεγον στὸ ἓνα γραφεῖο.

— Τοπὲ ὁ κύρ Σπύρος πῶς θὰ ὑποστηρίξῃ ἐμεῖς! ἔλεγον στὸ ἄλλο.

Καὶ τὰ δύο γραφεῖα ἦσαν ἐνθουσιασμένα μετὰ τὸν λόγον ποὺ τοῖς ἔδωκε ὁ κύρ Σπύρος.

Ὁ κύρ Σπύρος ἄνωγ—καὶ θὰ νοιώσατε πῶς προέκυψε περὶ τοῦ Μαχαρογιᾶ τοῦ Ἀθηνῆο τύπου κύρ Σπύρου τοῦ Τσαγγαρή—βέβαιος Μωραΐτης καὶ γνωρίζοντας νὰ κίνηρ πολὺ καλὰ καὶ ἀρμονικὰ τίς δουλειές του, εἶπε τὸ χροιοῦ λόγιόν του, κ' ἐφρόντισε τὸν κύρ Σπύρῳ μόνον νὰ ὑποστηρίξῃ, καθὼς τοῦ συμβαίνει πάντοτε.

Ἔς τὴ γειτονιά καὶ κάλλια εἶχα νὰ μοῦ βγῇ τὸ μᾶτι παρὰ τὸνομα. Τὸ κινούργι μου σχέδιο πολὺ παρὰ τὸν μὲν καὶ τὸ κεφάλι. Μὴ μὲρα πῆγα νὰ ἴδω ἓνα φίλον μου καὶ τὸν βρῆκα πεθαμένο ἔς τὰ κοφίματα· παρὰ τὸν φῆρα, μούγκριζε, σὺν γυναῖκα ποὺ κοιλοπονᾶει καί... δὲν πρόφθανε ν' ἀλλοτρίωσεν τὸν ἑαυτοῦ. Σὺν τὸν εἶδα ἔτσι, μὴ διαολικὴ σκέψις πέσει εἰς τὸ νοῦ μου. Συλλογίσθηκα τὸ δεσπότη νὰ παραδέρνεται στὰ πόδια τῆς ἀγαπημένης του, νὰ μούγκριζεν, ν' ἀφρίζεν, νὰ λερώνεται! Σ' τὴν πίστι μου δὲν ἔβλεπε ὅμορπον πρᾶγμα γιὰ μὴ ἐρωτευμένη. ποὺ τὸν πιστεύει γι' ἄγγελος! Ἐφυγὰ ἀπὸ τὸ φίλον μου ἐνθουσιασμένος καὶ μ' ἀπόφασι νὰ γείνω μακαρῆς, καὶ ἔς ἦσαν καὶ καλὸ καὶ καὶ! Ἐπρεπε νὰ γείνω δεσπότης... καὶ μάλιστα χολερασμένος. Δὲν ἔβλεπε δὲ καὶ πολὺ δύσκολο νὰ γείνη· εἶχα τὸ ἴδιον πάθος καὶ ψῆλος μετὰ τὸ δεσπότη καὶ ἀξίολογος σ' τὸ σκοτάδι μποροῦσα νὰ περάσω γιὰ δαύτον. ἂν ἄλλαζα μετὰ τὴν τὴν ὄψιν μου καὶ ἔβλεπα καὶ γὰρ ὁσάκις.

Τὸ ἴδιο βράδυ εἶπα σ' τὴ γυναῖκά μου νὰ μοῦ ἐτοιμάσῃ τὴ βαλίτσα μου, γιὰτὶ πρῶτ' πρῶτ' θὰ ἐφευγα βίαια γιὰ τὴ Σύρα, ποῦλα μὴ ἐμπορικὴ σπουδαία ὑπόθεσις. Μοῦ φάνηκε ὅτι τῆς καλῶρεσε αὐτό, γιὰτὶ μ' ἀρώτησε ξερὰ ξερὰ ἂν ἀργήσω πολὺ

Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια δὲν θέλουμε νὰ ποῖμε πῶς ὁ ἄνθρωπος θέλει κρέμασμα γι' αὐτό. Οὔτε πάλι πῶς θέλουν κρέμασμα οἱ διευθυνταὶ τῶν ἐφημερίδων ποὺ ὑποδούλωσαν τὸν τύπον σ' ἓναν κύρ Σπύρῳ, ὁ ὁποῖος τῇ ἐπινεύσει τοὺς κατ' ὁρθεῖς νὰ γίνῃ Σουλτάνος, χωρὶς νὰ καταδέχεται, οὔτε γιὰ Βεζυράδες του νὰ τοὺς ἔχη.

Ἄς κάνουν καλὰ καὶ αὐτοὺς κ' ἐκεῖνους. Στὰ ἰδιαίτερα νταραβέρια του δὲν ἐπεριβαίνουμε. Θέλουμε μόνον νὰ ποῖμε, ἔτσι χρονογραφικῶς, πῶς γιὰ νὰ βγάλῃ κανένας σήμερα ἐφημερίδα δὲν ἄρκει νὰ οἰκονομήσῃ τὰ πτωχικὰ γιὰ τὴν ἐκδοσί της κεφάλαια, οὔτε νὰ πετύχῃ τὸ κατάλληλο προσωπικό, ἀλλὰ πρέπει πρῶτα καὶ ἀρχῆς νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ κύρ Σπύρου.

Ἄν δὲν τὸ πῇ ὁ κύρ Σπύρος, οἱ κ. κ. λοῦστροι δὲν φωνάζουν τὸ φύλλον σου καὶ οἱ κ. κ. Ἕλληνες οὔτε τὸ παίρνουν χαμπάρι πῶς βγάξεις ἐφημερίδα. Ἄν τὸ πῇ πάλιν ὁ κύρ Σπύρος, ἡ χειρότερι πατσαβοῦρα γίνεται ἡ πρώτη στὴν κυκλοφορία ἐφημερίδα.

Τὰ χίλια αὐτά, εἶπαμε καὶ παραπλῆν, δὲν τὰ ἐδημιούργησε ὁ κύρ Σπύρος, ἀλλὰ οἱ κύριοι ποὺ τὸν τρέμουν σήμερα κ' ἐκλιπαροῦν τὴν προστασία καὶ τὴν φιλίαν του. Αὐτοὶ ἐδημιούργησαν καὶ τὸ περίφημο «τοπὲ ὁ κύρ Σπύρος!» Αὐτοὶ δὲ ἔδωσαν καὶ τὴν δύναμιν στὸν κύρ Σπύρῳ, ὥστε ἂν τοῦρῃ τὸ κέφι σήμερα, ἡμπορεῖ νὰ διατάξῃ τίς ἐφημερίδας νὰ χτυπήσουν τὴν Τουρκία καὶ νὰ ὑποστηρίξουν τὴν Ἑλλανο Βουλγαρικὴν συμμαχίαν, μὰτὶ μόνον ἔτσι—κι' αὐτὸ θὰ τὸ πῇ ὁ κύρ Σπύρος—τὰ φύλλα τοὺς θὰ πᾶνε μπροστὰ καὶ θ' αὐξήσῃ ἡ κυκλοφορία της.

ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟ

καλλιτεχνικώτατο θὰ στολίῃ τὸ νεκροταφεῖόν μας. Ὦνε τὸ μνημεῖον τοῦ Καμπύση. Δὲν θὰ γίνῃ μ' ἐξόνους τῶν λογίων μας, ὅπως θὰ γινώτανε ἄλλοι, καὶ γι' αὐτὸ ἀναγγέλλουμε τὸ μνημεῖον αὐτὸ ἀπὸ τώρα ὡς τελειωμένο.

Θυμαστὰς ἔχει ἀρκετοὺς ὁ Καμπύσης, καὶ θὰ ποτῆσῃ ἀκόμη περισσότερους στὸ μέλλον τὸ ἔργον του. Ἰσως δὲ στὸ μέλλον νὰ τοῦ στήσουν καὶ ἄλλο μνημεῖον οἱ θαυμασταὶ του.

Εἶνε ὅμως κ' ἓνας θαυμαστὴς τοῦ μεγάλου, ποὺ δὲν περιμένει τὸ μέλλον, καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ πόνο τῆς μάνας του. Τὸ μνημεῖον παραγγέλληκε στὸν καλλιτέχνη κ. Θωμᾶ Ὁμοπόπουλο. Εἶδαμε τὸ σκίτσο του. Εἶνε γεμᾶτο ἐμπνευσί καὶ ἀρμονία. Ὁ καλλιτέχνης αἰσθάνθηκε τὸν καλλιτέχνην, καὶ ἐπάνω στὸ μάρμαρον ἐφρόντισε νὰ ἀναπαράστῃ τὸ μεγάλο ὄνειρον ποὺ ἐκνηγοῦσε ὁ ποιητὴς καὶ ποὺ ὁ θάνατος δὲν τὸν ἔφησε νὰ τὸ φτάσῃ.

Τὸ μνημεῖον θὰ παριστάνῃ ἓν ἀναγλύφον τὴν Δόξα σκεπασμένη μετὰ πέπλον καὶ θρηνοῦσαν γιὰ τὸν πρόωρον θάνατον ἑνὸς ἐκλεχτοῦ της. ἀπὸ πάντων δὲ τὴν προτομὴν τοῦ ποιητῆ, ὁ ὁποῖος ἐτροχωροῦσε πρὸς τὴν Δόξαν ἀλλὰ δὲν ἐπρόφτανε καὶ νὰ τὴν ἴδῃ.

Τὸ μνημεῖον θὰν τελειωμένο καὶ θὰ στηθῇ στὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου, ὅπου συμπληρῶνουνται καὶ δύο χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ πέθανε ὁ ποιητὴς. Οἱ φίλοι τῶν γραμμάτων θὰ προσκληθῶν τὴν μετὰ σήμερ ἐπιμνημόσυνο τελετὴ καὶ θὰ θαυμάσουν τὸ ἐμπνευσμένο καὶ καλλιτεχνικώτατον μνημεῖον.

ΧΕΙΡΟΚΡΟΤΗΣΑΤΕ

πολίτες! Ἡ κωμωδία ἐτελείωσεν!

Τὰ Δελφικὰ φύλλα μᾶς ὑπόσχονται πῶς θὰ τὰ κούσουμε καὶ αὐτὸ λίαν προσέχοντες ἀπὸ ὁ κ. Δελφικὸν ἀποσπᾶται ὁριστικῶς ἀπὸ τὸν κ. Ράλλη καὶ ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην του.

Μὲ τὸ πέσιμο τῶν πρώτων φθινοπωρινῶν φύλλων θὰ πέσῃ, λένε, καὶ ἡ μπόμπ' αὐτή. Ἰσως ἔως δὲ—τὸ λένε βλέπετε καὶ αὐτό!—πέσῃ καὶ τὸ Ὑπουργεῖο!

Αἱ, λοιπόν, ἡ κωμωδία θὰ τελειώσῃ. Κ' ἔτι καὶ καὶ, μὰ τὰ λαχανα, νὰ τελειώσῃ γιὰτὶ παραβάσταξε. Μὴν πῆτε δὲ πῶς δὲν εἶνε κωμωδία αὐτὸ ποὺ ἀπειλεῖ νὰ κἀνῃ κύριο ὁ κ. Δελφικὸν, καὶ ποὺ ἀπὸ καὶ τὸ ἔχει κἀνῃ ὁ κ. Ράλλης, σηκώνας μετὰ πράγματα, καὶ ὅχι μετὰ λόγια, τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ὁποῖαν ποτὲ δὲν εἶχε στὸν Κιρκινέτον τῆς Κηφισσίας.

Τὴν τοιαύτην διάσπασιν τῶν ξυμμάχων μὴ ἐφημερίδα ἐμβριθεστάτη τὴν ἐχειρέτῃ ὡς καλὸν αἰώνον, ἀπὸ ὅθ' ἡ παύση ἡ Βουλὴ παρέχουσα ἡμῖν τὸ ἀνούσιον θέαμα τῶν τελευταίων συνεδριάσεων, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀντιπολίτευσις.

Φαντασθῆτε πόσῃ οὐσίᾳ παρέχει τὸ θέαμα ὅταν ὑπάρχῃ ἀντιπολίτευσις καὶ μετὰ τὸν κ. Δελφικὸν μάλιστα!

σ' τὸ ταξίδι, χωρὶς νὰ γκρινιάσῃ καθόλου, σὺν ἄλλοτε, πῶς θὰ μείνῃ μοναχὴ της· ἀποκρίθηκα πῶς θὰ κἀνῃ πάνω κάτω καμμιὰ βδομάδα, ἔσως καὶ περισσότερη. Τὸ πρῶτον πῆρα τὰ μπαγάκια μου καὶ κίνησα γιὰ τὸν Περσία. Περωνότας ἀπὸ τοῦ Ἑρμοῦ τὸ δρόμον ψώνισα τὰ χρειζόμενα γιὰ τὴν μακρὰν: ψεύτικα δῆλα δὴ καλλίκα καὶ γένεια, μακρὰ, ἐλὼξανθα, σὺν τοῦ δεσπότη, μὴ ἐτοιμὴ μακρὴ φορεσιὰ καὶ ἓνα μακρὸ μαντύλι, ποὺ νὰ με σκεπάζῃ ὅλον, σὺν τοῖς στρατιωτικῶν γιὰ τὸ κεφάλι πῆρα μὴ ρεμπούπλικ, γιὰ νὰ μοῦ κρύβῃ τὰ μακρὰ καλλίκα, καὶ ἓνα σκουρὸ μαῦρον, σὺν καὶ αὐτὸ ποὺ φοροῦσε ὁ δεσπότης σ' τὸ σπῆτι του.

Ἄμα κατέβηκα σ' τὸν Περσία πῆγα σ' ἓνα φίλον μου φαρμακοποῖ καὶ τοῦ ζήτησα ἓνα καθάρσιον διζωμένο, γιὰ τὰ βουβῶνα, ὅπως λένε, γιὰτὶ τάχα κανένα καθάρσιον δὲν με πιάνει καὶ χάνομαι ἀπὸ τὴ δυσκοιλιότητα. Σὺν ἐτοίμασα ἔτσι τοῦ πολέμου τ' ἄρματα κλείσθηκα σ' ἓνα παρῶμερον ξενοδοχεῖον, γιὰ νὰ μὴ με ἴδῃ πῶς κανεὶς γνώριμος, ἀπὸ ἀκούσθηκα πῶς ταξιδεύω. Ὑστερ' ἀπὸ τρεῖς τέσσαρες, μέρους ἐργασίαν ἓνα ὀχθαίνω· τάχατες ἀπὸ τὸ δεσπότη σ' τὴν γυναῖκα μου. Ἀλλὰ ἔτι τόσο τὸ γράψιμό μου ποὺ κανεὶς δὲν θὰ τὸ γινώριζε. Τῆς ἐργασίαν πῶς ἐνοιῶσα τὴν ἀγάπην της· γιὰ μένα καὶ

τὰ συμπεριζομαι, πῶς εἶμαι ὁ πρὸ δύστυχος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, ἀναγκασμένος νὰ ζῶ πάντα μακριὰ της, πῶς μούρχονται στιγμαὶς τρέλλας, ποὺ κοντεύω νὰ σκοτωθῶ καὶ ἄλλα τέτοια σχιλλογῆματα. Σ' τὸ τέλος ἦλθα στὸ σκοπὸ, θερμοπαρεκαλῶντας νὰ με μπάσῃ τὸ βράδυ στὸ σπῆτι της, νὰ τὰ ποῖμε καλλιτέρες, τώρα ποὺ ἐφυγε, καθὼς ἔμαθα, ὁ ἄνδρας της ἂν θελήσῃ νὰ μοῦ δώσῃ αὐτὴ τὴν εὐτυχίαν. Ὁ ἀρῆς ἀπὸ βραδὶς, γιὰ σημάδι, ἀνοιχτὰ τῆς σάλας τὰ παρῶμερον· ἐγὼ θὰ περπατῶ κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἐξω ἀπὸ τὸ σπῆτι, κοσμικὰ ντυμένος, μ' ἓνα μακρὸ μαῦρον μαντύλι, καὶ μόλις ἀνοιξῇ τὴν πόρταν θὰ τραυπώσω. Φῶς ποῦθεν νὰ μὴν ἀρῇ; Αὐτὸ τὸ γραμματάκι τῶς τῆς σ' τ' ὄνομα τῆς γυναίκας μας μ' ἓνα παιδί τοῦ ξενοδοχείου πολὺ κατεργαμένο, διαόλου γέννα.

Τοῦ παρῶμερον νὰ ζητήσῃ τὴν κυρία, νὰ δώσῃ μόνος τὸ χαρτὶ μετὰ τὸ χέρι του καὶ νὰ τὸ στρίψῃ ἀμέσως, χωρὶς ν' ἀνοιξῇ κουβένταν. Τὸ μπαγιάτι του ἦταν ἀρκετὰ καλὸ καὶ ὅλα ἐγείναν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου· βρῆκε μὴ γὰρ τὸ σπῆτι. ἔδωκε τὸ γράμμα σ' τὴν κυρία καὶ ἐφυγε σὺν μουγγῶν. Μεσημέρι γύρισε τὸ παιδί ἀπὸ τὴν Ἀθήναν· ὡς νὰ βραδύσῃ στεκόμουν σ' τὰ κάρθουνα, ἀνάθεα καὶ κοκκίνιζα, σὺν ἀστακός, καὶ ἔτρεμα ὅλοι, σὺν θερμασμέ-

Ο ΣΕΒΑΣΤΟΣ

Διευθυντής της 'Εθνικής Τραπεζής κ. Στρίντ, έδωσε ένα σκληρό, μ' γερό και σωτήριο, μάθημα στους Σάβλους των εκατομμυρίων και στους Κροίσους των λογών φραγκολεβαντί-νους μας.

Εκείνα που για την Μακεδονία έδωσε η 'Εθν. Τράπεζα—και τ' έδωσε γιατί αυτός την ανάγκασε με τους πειστικούς και πατριω-τικωτάτους λόγους του να τ' άδωτη—δέν είνε τίποτε μπροστά σ' εκείνο που έδωσε ο ίδιος παραχωρήσας το τέταρτον του μισθού που παίρ-νει κάθε χρόνο, για την Μακεδονία.

Σε δεκαπέντε χιλιάδες το υπολόγισαν το τέταρτο αυτό. Μά δέν είνε τόσο. Είν' εκατομ-μύρια εκατομμυρίων, γιατί ήμπορεί—και πρέ-πει—να χρησιμεύη ως παράδειγμα σ' άλλους που σφιχτοδέχουν το πουγγί τους και τρέμουν να τ' ανούξουν και να τ' αδειάσουν σ' της πατρίδας τις μεγάλες ανάγκες.

Τέτοιο πατριωτισμό μπορείτε να μάς τόν δείξετε; Τότε θ' άνε κ' η Μακεδονία δική μας!

Άλλοιώτικα με τις τσιφουτιές σας και με τ' ανούσια ξεφωνητά σας, καλά θ' άνετε ν' αφή-σετε τους Βουλγάρους ήσυχους να κοιτάξουν τή δουλειά τους σ' την Μακεδονία τους και να κοιτάξουν τις εκλογές σας και τις δουλι-τσες σας.

Οι Βούλγαροι ξοδεύουν χρήμα κ' αίμα γι' αυτήν, και 'μεις θέλουμε να τους πολε-μήσουμε με την τύφλα σ' τα μάτια μας!

Ού, να χαθούμε, αλήθεια κι' απ' αλήθεια!

ΚΑΣΙΔΑΚΙΚΑ

Από το βιβλίο του κ. Κρουμπάχερ πα-ρατήρησα πώς σ' ένα του άρθρο ο κ. Χατζί-δακας είπε πώς αέγερσε εις την μελέτην των γλωσσών. «Αφτό είναι αλήθεια. Όμως γιατί την είπε τόσο μετριοφρόνα τή μονί-κοιδή του αλήθεια ο κ. Χατζίδακας; "Αν ή-θελε να μιλήσει το σωστό σωστό, έπρεπε να πει πώς και ξαναμωρόθηκε μάλιστα σ' αφτή τή μελέτη.

Κ. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

"ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΖΑΡΑΤΟΥΣΤΡΑΣ,"

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΤΟΥ κ. ΠΑΥΛΟΥ ΓΝΕΥΤΟΥ

(Συνέχεια από το 53 54 55 και 56 φύλλο)

Οί ενάρετοι.

Με βροντές και με ούρανια πυροτεχνήματα πρέ-πει κανείς να μιλή σ' πνεύματα θανά και κοιμι-σμένα.

Μά ή φωνή τής ωμορφιάς μιλάει σιγά: χώνεται μόνο μέσα σ' της πιο ξυπνητές ψυχές.

Σιγά μου σειόταν και μου γελούσε σήμερα ή άσπίδα μου, αυτό είνε τής ωμορφιάς το σείσιμο κι' άγιασμένο γέλιο.

Για σ' είνε, ενάρετοι, γελούσε σήμερα ή ωμορφιά μου. Κι' αυτό μου είπε σήμερα ή φωνή τής: «Θέ-λουν ακόμη και να—πληρωθούν!»

Θέλετε ακόμη να πληρωθώτε, σεις οί ενάρετοι!

Θέλετε άμοιδή για την Άρετή και Ούρανό αντί τής Ι'ής; κ' αιωνιότητα αντί τής Σήμερόν σας!

Και τώρα μου κακιώνετε, που διδάσκω, πώς δέν υπάρχει μισθός και μισθοδότης; Άλήθεια, δέν είνε πρώτη φορά που διδάσκω, πώς ή Άρετή αυτή είν' ο μισθός σας.

Άχ, αυτός είν' ο καυμός μου, στο βάθος των πραγμάτων με δόλο π' ήγαν κ' έβαλαν την Άμοιδή

και την Τιμωρία—και τώρα ακόμη και στο βάθος των ψυχών σας, ω ενάρετοι!

Και τώρα πρέπει ο λόγος μας βαθεία μ' ε την ψυχή σας να χωθή σαν μούτσουνο του γουρουνιού να την αναταράξη. Θέλω τ' άρότρου το γεννί για σ' είνε.

Τ' άμυστικά του βάθους σας σ' ε φανερά να βγούνε, κι' όταν στον ήλιο κοίττεσθε σκαμμένοι κι' όργωμένοι, τότε θ' εξαθαρισθ' το ψέμ' απ' την αλήθεια.

Γιατί αυτό είνε ή αλήθεια σας: είνε πολλοί καθάριοι για τή βρώμα των λέξεων. Έκδίκηση, τι-μωρία μισθός, ανταμοιβή.

Άγαπάτε την άρετή σας σαν μάνα το παιδί της, μά πότε άκούστηκε ποτέ μά μάνα να γρυέη να πληρωθ' για την άγάπη της που τρέφει το παιδί της!

Το πιο άγαπημένο σας—έγώ, ή άρετή σας ν' άνε. Το κύκλου ή δίψα ν' άνε μέσα σας. Τόν έαυτόν του να ξαναφτάση πάλι, γι' αυτό γυρνά και στρέφεται ο κάθε κύκλος.

Και σαν άστρο που σβύνει, ν' άνε κάθε έργο τής άρετ' ες σας. Άκόμα είνε μισόστρατα το φώς του και γυρνάει. Πότε π' ε δέν θ' άνε μισόστρατα;

Έτσι λοιπόν το φώς τής άρετ' ες σας ακόμη είνε μισόστρατα, αν κ' έχη τελεψη το έργο. Μπο-ρεί και να ξεχάστηκε και πεθαμμένο ν' άνε, μ' ακόμη ζή και τριγυρνά ή ρωτεινή του λάμψη.

Η άρετή σας ν' άνε ο έαυτός σας και όχι τί-ποτε—ξένο, ένα δέρμα, ένα σκέπασμα. Αυτό είνε ή αλήθεια από το βάθος τής ψυχ' ες σας, ω ενά, ρετοι! —

Μά υπάρχουν και μερικοί, που γι' αυτούς άρετή ονομάζεται, ο σπασμός που κάτω απ' το καμπαήκι και πολλές φορές έχετε άκούσει το ξεφωνητό τους,

Είνε κι' άλλοι που ονομάζουν άρετή την άκα-ματωσιά τής κακίας των, κι' όταν το μίσος και ή ζήλεια τους ζαπλώσει μια φορά τ' μέλη, τότες κα-λοκαρδίζει ή Δικαιοσύνη τους και τρίβει όλο τ' μάτια της τ' βαρειοκοιμισμένα.

Είνε και πάλιν άλλοι που τραβιούνται κάτω 'Ο διάβολός τους τους τραβά. Μά όσο βαθεία πη-γαίνουν, τόσο και λάμπει φλογερά το μάτι τους κι' ο Πόθος στο Θεό τους.

Άχ, κι' αυτόν ή φωνή έχώθηκε σ' αυτιά σας, ω ενάρετοι, και σ' ε λεί: Π' αν ότι δέν είνε έγώ, αυτό, είνε για μένα 'Εός και Άρετή.

Είνε και πάλιν άλλοι, που περιπατούν βαρεία

νος· δέν είχα νού στο κεφάλι μου, δέν ήσύχαζα σ' κανένα μέρος, κι' ήμουνα κατάδικος που περίμενε τήν κρεμάλα του! Πολλές φορές βλαστήμησα τήν ώρα που ήποφάισα να μπλέξω με τέτοιαις κομω-δίαις αλλά δέν είχα π' ε καιρό να γυρίσω πίσω. Άμα σκοτεινίσσε έφαγα με το ζόρι, ήπια κατι περισσότερο για να πάρω κουράγιο και κατά τ' ε δέκα έκανα το σταυρό μου κι' έτοιμάσθηκα για το πανηγυρί μου. Φόρεσα τ' άρβυλα που ήγόρασα, κούρ-δισα τ' αψύτικα μαλλιά και τή γενειάδα, σαν θεα-τρίνος, καμάρωσα σ' τόν καθρέφτη τόν έαυτό μου πέρνοντας: λίγο δεσποτικό άέρα. Μά τήν αλήθεια μου τέρεναζε το δεσποτηλίκι. Εύχαριστημένος τυ-λίχθηκα με τόν καντύχ μου, έχωσα σ' την τσέπη μου ένα μπουκαλάκι καθάριο κι' ένα άλλο με λίγο ρόδι, και, κατεβάζοντας ως τ' αυτό με ρεμπού-πλικι, έπίτηδες γι' αυτή τή δουλειά διαλεγμένη, πετάχθηκα με τρόπο έξω, χωρίς να ήδ' κανείς πώς μακταρεύθηκα. Δέν είχα βέβαια όρεξι να με κου-βαλήση ο ξενοδόχος σ' τήν άστυνομία για υποπτο. Δέκα βήματα πάρα κάτω βρέθηκε μια κλειστή άμα-ξα και τή συμφώνησα με τήν ώρα, να με πάη σ' την Άθήνα και μονοβραδύς να γυρίσουμε σ' τόν Περαιά· ε-ταξα σ' τόν άμαξα κι' ένα μπαξίσι πάρα πάνω αν κόψη πολύ δρόμο.

Άμα περάσαμε τής παράγγε; ρούφιζα μονομιάς το καθάριο, που ήθελε, κατά το φάρμακοποιό, μισή ώρα να ένεργήση—μή μ' έρωτάτε για τήν ουσία του... ούτε να το θυμηθώ δέν θέλω πανά-θεμά το!

Ήρθαμε σ' τήν Άθήνα κατά τ' έντεκάμισυ, ίσια ίσια τήν ώρα που μ' άρχιζαν τ' ά πρώτα κοψιματά-κια. Άφησα τήν άμαξα να με περιμένει σ' ένα στενό θεοσκότεινο, λίγο πριν φθάσωμε σ' το σπίτι μου. Ψυχ' στο δρόμο δέν φαινότανε. Τ' ε παράθυρα τής σάλας τ' ε βρήκα έρθάνοικτα, ή άρεντιά της δ' ήλα δ' ή πε-ρίμενε το δεσπότη! Ήκανα δυό τρεις βόλτες άνήτυ-χος· ξάφνου ή πόρτα μου έτριξε, ξεπρόβαλε δειλά ένας ίσκιος κι' έγώ τρούπωσα μέσα. Σκοτάδι παντού βασιλευε. Καλώς ώρίσαστε, άγιο δεσποτα—μου είπε άμέσως μια τρεμουλιαστή, σβυσμένη, φωνούλα, που φανέρωνε όλη τή συγκίνησή της, κι' ένα παγω-μένο χεράκι βρήκε ψάχνοντας τ' δικό μου και μ' έσυρε σ' τή σκοτεινή σαν θεόστραβο. Γ' ε τσιμου-διά. Άνεδήκαμε τής σκάλες, περάσαμε το μακρύ χαγιάτι, σαν φαντάσματα και μπήκαμε σ' τή σάλα που το φεγγάρι τή γλυκοφώτιζε. Καθήσαμε σ' τόν καναπέ άμίλητα. Εκείνη ντροπιασμένη, ίσως και μετανοιωμένη για το κακό που έκανε σ' τόν άνδρα της, μουρίχνε που και που μια λοξή ματιά, σ' αν

κάτι νάβλεπε σ' μένα παρ' εμένο.

Γ' ε κοίταξα άφρονέμενος τ' άνοιχτά παραθύ-ρια. Ξάνοιγα ή ήλά σ' τόν ούρανό το φεγγάρι, με συννεφάκια γύρω του σαν τόν άφρο βαρκούλας. Έν' άγερναι άπαλό έφερε μέσα τήν εύωδιά των λειμο-νιών του δεσπότη, που φροντωταίς άπέναντι ξεπρό-βαλλαν. Κ' ήπου κάπου, μέτ' σ' τή βαθεία τή σιγαλιά, άκούγότανε ξαφνικό το λάλημα του κούκου.

Άχ! πόσαι τέτοιες βραδινές έχάρηκα, με καρ-διά γεμάτη χαρά και άγάπη, με ψυχ' αναπαυμένη σ' τής ήσυχιάς τ' ε τραντάφυλλα· τ' ερα άλλοι και-ροί! Κάθουμαι και τώρα στο πλάγι τής καλής μου, νοιώθω σιμά μου τήν έμμορφιά της, που διψά χ' άδρα και ριλήματα, και σιμά τήν πνοή μου με τή δική της, τή λαχανισμένη σ' τή βιά του πόθου της... άλλοίμονο! ή μαγεμένη έμμορφιά δέν λησταρ' τ' ε δικά μου χ' άδρα. ή μυρωμένη ή πνοή περιμένει να διώξη το λιθάρι, που τ' ε δεσποτικά γένεια πότισε· έγώ, ο άμοιρος· έγώ, ξεσχίζω τήν καρδιά μου μα-σκαρμένος, ρίχνω το λιθάρι μου: θ' ε πετύχω ή θ' ρεζιλευθώ, να φύγω όπου με όίξη ή μοίρα μου; Κύτ-ταξα άφρονέμενος το σπίτι του άληθινού δεσπότη, κατάκλειστο και σκοτεινό· παρηγοριά· κι' αυτό σ' τήν άρρωστη ψυχ' μου! ο δόλιος· ο δεσπότης θ' ε-περνε τόν τρίτο ύπνο του. Τέλος άποφάσισα να λ-ύ

βαρετά και τρίζουν σαν τὰ κάρα, που κουβαλούνε πέτρες τὸν κατήφορο :

Αὐτοὶ ὁμιλοῦν πολὺ γιὰ 'Αρετὴ καὶ 'Αξία. Καὶ ἐνομάζουν 'Αρετὴ—τὸ χαλινάρι τους !

Εἶνε κι' ἄλλοι ποὺ μοιάζουνε με κρεμαστὰ ρωλόγια, ποὺ τᾶχουν κορδισμένα καὶ ἀκίνητα. Τικ—Τάχ, καὶ θέλουν τὸ Τικ—Τάχ τους, νὰ τ' ὀνομάσεις 'Αρετὴν.

'Αλήθεια, αὐτοὶ μὲ διασκεδάζουν, κι' ὅπου βρίσκω τέτοια ρωλόγια τὰ κορδίζω μὲ τὴν εἰρωνεία μου.

Εἶνε κι' ἄλλοι περήφανοι γιὰ τὴν φούχτα τῆς δικαιοσύνης τους, καὶ βλαστημοῦν τὸ κάθε τι γιὰ νὰ τινιγῇ μέσα στὴν ἀδικία τους ὁ κόσμος ὅλος.

"Αχ, τί συχαμερὰ ποὺ τρέχει ἀπὸ τὸ στόμα τους ἡ λέξη 'Αρετὴ. Καὶ ὅταν λέν «εἶμαι δίκαιος ἀντιλαλεῖ πάντα σὰν νὰ λέν «εἶμαι ἐκδικητικός» (*).

Μὲ τὴν 'Αρετὴ τους θέλουν νὰ βγάλουν τὰ μάτια τῶν ἐχθρῶν τους, καὶ ὑφονοῦνται μόνο γιὰ νὰ ταπεινώσουν τοὺς ἄλλους.

Εἶνε καὶ πάλιν ἄλλοι, ποὺ μέσ' στὸ βάλτο κἀβουνται καὶ λέν ποὺ μέσ' ἀπὸ τὸν καλαμιῶνα—'Αρετὴ—θὰ πῇ νὰ κἀθεσαι φρόνιμα στὸ βάλτο.

Δὲν θαγκοῦμε κανένα, καὶ τᾶμε μακρὰ ἀπὸ κείνον ποὺ θέλει νὰ θαγκάσῃ. Καὶ σὲ κάθε πρᾶγμα ἔχουμε τὴ γνῶμη, ποὺ μᾶς δίνουν οἱ ἄλλοι.

Εἶνε καὶ πάλιν ἄλλοι, ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ γεννοῦν καὶ σκέπτονται : 'Η ἀρετὴ εἶν' ἓνα εἶδος γέννας.

Τὰ γόνάτ' αὐτοὺς πάντα προσκυνοῦν καὶ τὰ χέρια τους εἶνε ὅμοιοι τῆς 'Αρετῆς, μὰ ἡ καρδιά τους δὲ ξέρει τίποτ' ἀπ' αὐτά.

Εἶνε καὶ πάλιν ἄλλοι ποὺ τὸ νομίζουν ἀρετὴ, νὰ λέν : «'Αρετὴ εἶνε ἀνάγκη», γιὰτὶ κατὰ βέβαιον μονάχα πιστεύουν πῶς καὶ ἡ ἀστυνομία εἶνε ἀνάγκη.

Καὶ κάποιος ποὺ δὲ εἶνε ὑψηλὸς στὸν ἄνθρωπον δὲν ἔμπορεῖ νὰ δῇ, ὀνομάζει ἀρετὴν βλέποντας ἀπὸ κοντὰ τὴ μικροπρέπειά του, κ' ἔτσι ὀνομάζει ἀρετὴ τὸ βάζανό του μάτι.

Καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο οἱλοι σχεδὸν νομίζουν, πῶς παίρνουν μέρος στὴν ἀρετὴ καὶ τόλιγότερο κἀθένης θέλει νᾶνε γνώστης τοῦ «Καλοῦ» καὶ τοῦ «Κακοῦ».

Μὰ ὁ Ζαχατούστρας δὲν ἤθελε γι' αὐτὸ σὲ ὅλους

(*) 'Ο συγγραφεὺς παίζει με τὰς λέξεις : «ich bin gerecht» καὶ «ich bin gerecht»

τούτους τοὺς τρελλοὺς καὶ ψεῦτες γιὰ νὰ λήθῃ : «τί ξέρετε σεῖς ἀπὸ ἀρετὴ ! Τί μπορούσατε σεῖς νὰ ξέρετε ἀπὸ ἀρετὴ !»—

Μὰ ἤρτε νὰ λήθῃ, πῶς εσεῖς φίλοι μου, εἰσθε κουρασμένοι ἀπὸ τῆς παληῆς ὁμιλίας, ποὺ μάθατε ἀπὸ τοὺς τρελλοὺς κι' ἀπὸ τοὺς ψεῦτες :

Κουρασθήκατε ἀπὸ τῆς λέξε : «Μισθοί» «'Ανταμοιβή» «Τιμωρία» «'Εκδίκηση μέσ' στὴ Δικαιοσύνη». Κουρασθήκατε νὰ λέτε : πῶς μὴ πράξη εἶνε καλὴ γιὰτὶ λείπει ἀπὸ μέσα ὁ ἑαυτός της.

"Αχ, φίλοι ! ὁ ἑαυτός σας πρέπει νᾶνε μέσα στὴ πράξη, ὥσταν ἡ μάνα στὸ παιδί : Αὐτὰ νᾶνε τὰ λόγια σας γιὰ τὴν ἀρετὴ !

'Αλήθεια λόγια ἑκατὸ ἔχω ἀπὸ σᾶς παρμένα κι' ἀπὸ τὴν ἀρετὴ σας τὰ πιὸ ἀγαπημένα της παιγνίδια, καὶ τόρα μοῦ θυμῶνετε, ὅπως παιδιὰ θυμῶνουν.

Στὸ περιγιάλι παίζανε, — μὰ νὰ γοργο τὸ κῦμα καὶ παίρνει τὰ παιγνίδια τους μέσ' στοῦ γιγαντοῦ τὰ βᾶθη : καὶ τόρα κλαῖν.

"Ομως τὸ ἴδιο κῦμα θὰ τοὺς φέρῃ καινούρια παιγνίδια καὶ λίλλες ὠρηόπλουμες μπροστὰ τους θὰ πετάξῃ !

"Εἴπη θὰ παρηγορηθοῦν, καὶ σὰν ἐκεῖνα, πρέπει καὶ σεῖς φίλοι μου, νᾶχετε παρηγόρησις καὶ λίλλες ὠρηόπλουμες καινούριες !

Τὰδε λέγει Ζαχατούστρας.

(ἐκκολοῦθαι)

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

„Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΑΠ' ΟΛΑΙΣ“

Τὴν περασμένην ἐβδομάδα ἡ «Νέα Σκηνή» μᾶς ἔδωκε καὶ ἄλλο νέο ἔργο. Τὴν κωμῳδίαν τῶν Γάλλων συγγραφέων Bilhand καὶ Hennequin : «'Η τελευταία ἀπ' ὅλαις».

Ὁ Paul-Charl-Bilhand ἐγεννήθη τὴν 31 Δεκεμβρίου 1854 ἐν Allichamps. Τὰ πρῶτά του ἔργα εἶνε κᾶτι μονόλογοι : 'Ο ἐλαφρὸς. — 'Επικρίσεις λόγος στὴ πεθερά μου. — 'Ο πρῶτος ἔρωτας κλπ.

Στὰ 1881 δημοσίεψε συλλογὴν τείλων : 'Ανθρωποὶ ποὺ γελοῦν. Τὸν αὐτὸ χρόνον ἐπαίχθηκε στὸ «Gymnase» τῶν Παρισίων ἡ μονόπρακτὴ κωμῳδία του «Τὸ πρῶτο μάλλωμα». Στὴν 21 τοῦ Μᾶϊ 1882 ἐπαίχθηκε στὸ «'Αθηναιον» τῶν Παρισίων μιὰ ἄλλη μονόπρακτὴ κωμῳδία ποὺ ἔγραψε μαζὶ μετὰ τὸν Erhardt «'Η ἐλπίδες». Μὲ τὸν Hennequin καὶ τὸν Barré ἔχει γράψῃ καὶ ἓνα ὄργανον τριπρακτοῦ «Παράδεισος» καὶ πολλὰς ἄλλας κωμῳδίας γιὰ σαλόνι.

Ἐχει γράψῃ καὶ τὴν «Κεράτεια» ὁπερέττα σὲ μιὰ πράξη.—«Τὸν γάμο ἀπὸ κοντὰ».—«Τὴν Τοτὸ» καὶ τὴν «Μαντάμ Ρόζ» ὁπερέττες. Ὁ Bilhand εἶνε καὶ μέλος

τῆς Διευθύνσεως τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

Ὁ Charles-Maurice-Hennequin ἐγεννήθη ἐν Liege τοῦ Βελγίου (10 Δεβρίου 1863).

Ἐπαίχθηκαν στὴν ἀρχὴ μερικὰ ἔργα του μετὰ τὸ ψευδώνυμον «Maurice-Delrum» καὶ μετὰ τὸ ἰληθινὸν του ὄνομα ἐπαίχθηκαν τὰ ἄλλα πολλά, γνωστότερα τῶν ὁποίων εἶνε ἡ κωμῳδία «Πολλὴ ἀρετὴ» σὲ τρεῖς πράξεις γραμμένη μετὰ τὴν συνεργασίαν τοῦ ἑννεκέν. Ἐπαίχθηκε 27 Γενναρίου 1886 στὸ Θέατρο Παλαί-Ρουαυιάλ. — «Ὁ φύλακας τῆς γυναίκας μου», κωμῳδία σὲ 3 πράξεις, ἐπαίχθηκε τὴν 20 Ἀπριλίου 1888 στὸ Θέατρο τῶν Βρυξελλῶν Vaudeville. Μαζὶ μετὰ τὸν Valabrégue, τὸν γνωστὸ Γάλλο συγγραφεὴ τῆς κωμῳδίας ποὺ παίζεται ἀπὸ τὴν «Νέα Σκηνή» «Τὸ Βουλευτικόν», ἔχει γράψῃ καὶ μιὰ κωμῳδία σὲ στίχους μετὰ τὸν τίτλον : «Τὸ βραδεῖο τοῦ Montyon», (ὁ Montyon ἔχει ἰδρύσει ποιητικὰς καὶ φιλανθρωπικὰς διαγωνισμοὺς), ποὺ ἐπαίχθηκε μετὰ ἐπιτυχίαν στὸ Παλαί-Ρουαυιάλ (1890).

Στὰ 1895 ἔδωκε δύο ἔργα. 1) «Τὸν Παράδεισον» ποὺ εἶδαμε παρὰ πᾶντος, καὶ 2) «Τὸν ἀναπληρωτὴ».

Εἶνε δὲ ὁ Hennequin καὶ Officier τῆς 'Ακαδημίας.

Τὰ ἔργα του χαρακτηρίζονται γιὰ τὴν λεπτότητα τοῦ ὅρους καὶ τὴν δύναμιν τῆς πρᾶξις : «'Η τελευταία ἀπ' ὅλαις» εἶνε νεώτερον ἔργο ποὺ ἐπαίχθηκε μετὰ πολὺ ἐπιτυχίαν καὶ ἴσως ἀποτελεῖ τὴν καλλιτέραν ἐκλογὴν τοῦ κ. Χρηστομάνου τῆς ἐφετινῆς ἐποχῆς τῶν μεταφράσεων ποὺ μᾶς σερβίρει καθεὶς τὸς «Νέα Σκηνή».

Βάλλεν-Στάιν

„ΕΝΟΨΩΜΙ“

Κι' ὁ Παπαγεωργίου καλὰ, πολὺ καλὰ, ἐπαίξε. Ἐκείνη ὁμῶς ποὺ διακρίθηκε στὸ φουρτουρένιο αὐτὸ δραματάκι τοῦ Τουρκένιερ—τὸ ἀσεβέστατον καὶ ἀηδέστατον μεταφρασμένο—εἶνε ἡ δ. Κίμαρμένη Ξανθήκη.

"Ω, τὴν εὐμορφὴν, τὴν χαριτωμένην κοπέλλαν πόσο καλὰ καὶ πόσο εὐσυνείδητα μᾶς ἔδειξε ὁλοζώνταναν τὴν ἡρώδα τοῦ μάγου Τουρκένιερ ! Εἶχε στιγμῆς—στὴν 1^η πράξι ἰδίως, ὅταν μαθαίνο ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀληθινοῦ πατέρα της τὸ ἀμάρτημα τῆς μάνας της—ποὺ ἦταν ἐξοχή. Εἶχε μεγάλες ! ὑπερῶχας καλλιτεχνικὰς στιγμῆς, ἡ δ. Ξανθήκη.

Τίς στιγμῆς αὐτὲς τὴν ἐθαυμάσαμε ἀληθινὰ, ἀλλὰ κι' ἀγανακτήσαμε κατὰ τῆς κτηνώδους ρεκλάμας ἡ ὁποία ἀν ἄφηνε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τὸ κορίτσι αὐτὸ νὰ κοιτάξῃ τὴν δουλειά του καὶ νὰ τραβήξῃ ἀνενόχλητα τὸν δρόμον του, θὰ μᾶς ἔκανε νὰ χειροκροτήσουμε καὶ σήμερ' ἀκόμη μιὰν ἀληθινὴν καλλιτέχνιδαν.

Ὁ Θεατῆς

σω τὰ μάγια :

—'Αγαπητὴ μου κόρη—τῆς εἶπα σ. γυνά. ἰλαζόντας τὴ φωνή μου σ' τὸ λεπτότερον—μὴν παρεξηγήσης τὴ σιωπὴ μου ! σιγέται ἡ καρδιά μου μετὰ τὴ δική σου, μεθυμένη, θεοτρελλὰ, ἡ ψυχὴ μου ὅμως κατεβαίνει σ' τοῦ "Αδὴ τὰ καταχθόνια, βαρεῖα φρεσικωμένη ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν, παραδομένη τ' τοῦ πειρασμοῦ τὴν ἀγκαλιά...

—Γιὰ νὰ σοῦ πῶ, δεσπότη μου ! ἀποκρίθηκε πειραγμένη ἡ γυναίκα μου, ποὺ εὐκολὰ ἀναθεῖ δὲν περιμένα τὴν τελευταίαν τὴ στιγμὴν νὰ θυμηθῇ τὸν πειρασμὸ καὶ τὴν ἀμαρτίαν... "Αν συλλογίσῃς ἡ ἀγία σου τὸ δεσποτικόν, ἔχω κι' ἐγὼ νὰ συλλογισθῶ ἄνδρα, ποὺ μ' ἔλατρενε, καὶ παιδιὰ ποὺ ὡς τόρα μπορούσαν νὰ κοιμηθοῦν ἡσυχα, γιὰτὶ ἡ μάνα τους εἶχε σ' τὸ κεφάλι τὰ μυαλά της. "Ολα αὐτὰ τὰ ἐθύσασα μπροστὰ σ' τὴν ἀγάπην μου γιὰ σένα καὶ σοῦ ἀνοιξά τὴν πόρταν νύχτα, ἰληθινὰ κακὰ γυναικα, καὶ μ' ἀνοιχτὴν καρδίαν σὲ προσδέχθηκα, γιὰ ν' ἀκούσῃς ἄξαρνα ποὺ μετάνιωσες καὶ τρέμεις γιὰ τὴν ἀμαρτίαν ! Δὲν με συγχωρᾷς !

Εἶπε καὶ σηκώθηκε ἀγριωπά, ἔτοιμη, λές, νὰ μοῦ δώσῃ τὰ παπούτσιά μου σ' τὸ χέρι. 'Απὸ μέσα μου ἄλλη ἐπανάστασις ! ἀγρίωνε καὶ θέρωνε : κοψίματα γουργουρητά, ἀνακάτωσι μεγάλης φρίδας,

θαρεῖς, μ' ἐζώνανε, φρίδαν φωλιάσαν σ' τὴν κοιλιά μου καὶ λυσσαμέναν πάλαιον. Δὲν εἶχα καιρὸ νὰ χάνω !

—'Αγάπη μου ! εἶπα τὴ φράσιν αὐτήν, προσπαθώντας νὰ κλακώσω τὴ φωνή μου σὰν ἐρωτάκις—ἀγάπη μου, λησμόνησε τὰ λόγια μου τὰ ξεχασμένα, συγχώρεσε τὴν ἀνθρώπιναν ἀδυναμία μου ! ἄνθρωπος εἶμαι καὶ δίστασα, γιὰ μιὰ στιγμὴν, καὶ λυποφύχισα σαστισμένος. "Ελα κοντὰ μου, δρόσισε τὰ χεῖλιά μου μετὰ τὴν ἄρσιν σου, χύσε σ' τὴν καρδιά μου λίγο βάλσαμον !

Στάθηκε νὰ τὴν τραβήξῃ σ' τὸν καναπέ σιμά μου, ἀλίγυστη λιγὰκι ἀπὸ τὸ γινάτι. Τὰ μάτια της ἦσαν ἀκόμα δακρυσμένα καὶ σ' τὰ κοραλλένια χεῖλιά της ἔξανοιγε, μετὰ ζῆρον, ἓνα χλωμό, ξεψυχισμένο, χαμῶγελο. Τὴν ἔσυρα σ' τὸ στῆθος μου ! ἡ φτωχὴ καρδούλα της χτυποῦσε ἀλύπητα, δὲν ξέρω μὰ τὸ θεὸ, ἂν ἦταν ἀπὸ θυμὸ ἢ ἔρωτα.

—'Αγγελὲ μου—ἐπανάλαβα—δὲν εἶνε τὸ λοιπὸν ὄνειρο ; Τὸ ζαχαρένιον τὸ κορακί σου ἐδέχθηκε νὰ μυρῶσῃ τὸ δικό μου τὸ ἄχαρο, τὸ φλωμισμένο ἀπὸ τὸ λιβάνι καὶ τὰ νεκροκέρια ; σ' τ' ἀλήθεια, τάχα, εἶσαι σὺ ὁ παράδεισός μου ;

Ὁ καινούριος αὐτὸς δεσπότης τῆς καλάρσεως, φαίνεται. Τὸ ζαχαρένιον κορακί ἐγυρε μετὰ χάρι σ' τὴν

ἀγκαλιά μου, σὰν τὸν ἀνθὸν ὅπου λιγὰ ἄμα φυσᾷ τ' ἀγέρι τὰ μάτια της ἀστράφτανε, σ' τὰ χεῖλη γλυκοχάραζε αὐγούλα τ' Ἀπριλίου... "Ενα φίλι, δύο τέσσερα, σὰν ἀηδονάκια κελαϊδίσανε ! Ψηλά τὸ φεγγάρι κρύφθηκε σ' τὰ σύννεφα ἀπὸ τὴ ζήλεια...

—'Αχ ναί ! ἔξω κάθε κρίσις, κάθε στεναγμός ! φώναζα ἐνθουσιασμένος : τάχα. Δόξα καὶ πλοῦτη καὶ τιμαὶς κι' ἐλπίδες παραδείσου μπρὸς σ' τὴ γλυκεῖά σου ἀγκαλιά εἶνε καπνὸς καὶ φέγγον ! δὸς μου ἀγάπη φλογερή, ἀγάπη μαγευμένη. ἀγάπη μεθυμένη μετὰ τοῦ φιλοῦ τὴν εὐωδίαν... "Αχ ! ὦχ... δυστυχία μου ! ὦχ ὦχ !... σβύνω... χάνομαι !

—Τί ἔπαθες, δεσπότη μου ; μετὰ τρομάζεις εὐλογημένε, μ' ἀνησυχεῖς... τί ἔπαθες ; πονεῖς ;

Τὸ κακὸ εἶχε φθάσει σ' τὸν κόμπο του. Μιλοῦσα γι' ἀγάπες καὶ κρῖος ἰδρωτὰς μ' ἔλουζε ἀπὸ τοὺς πόρους ! ἔδιναν φιλιὰ, καὶ χτυποῦσαν τὰ μελίγγια μου σὰν τὸ ρωλόι καὶ θόλωναν τὰ μάτια μου ! Τὴν ἄφησα ξάφνου καὶ σφίγγοντας μετὰ τὰ χεῖρα τὴν κοιλιά μου, καί, σ' τὸν καναπέ κουλουριάσθηκα.

—Δὲν μιλεῖς, δεσπότη, τί ἔπαθες ;

—Πεθαίνω, χάνομαι ! γιατρό, γιὰ τὸ θεὸ !

—Καλέ τί λές, φωνάζει με τρομάρα, τρελλάθηκες;

—“Ημαρτον, ύψιστε! άάχ μανούλα μου!

—“Η κοιλιά σου πονεί; άμέσως! νά σου κάνω ένα ζεστό, νά σου δώσω λίγο αϊθέρα σ' τή ζάχαρι...

—Μή μ' έγριζες, κόρη τής Πύας, μάγισσα τριτακάρτα ενταχυμένη! Νά ή τιμωρία μου, ή τιμωρία τού Άδείου, πού τούπεσαν τ' άντρα; παρ...

“Από τον καναπέ κατακυλώ σ' τό πάτωμα και στριφογυρίζω και δένωμαι σ' τά πόδια της. “Από τό στόμα μου τό φλογισμένο δέν βγαίνουν τιά άγχιπες μαγεμένα λόγια, φιλήματα δέν κελαϊδούν! Γέμισε ό τόπος από κίτρινα νερά ζυνόπικρα, άφροές λυσσασμένου σκύλου... Τήν ευωδιά τής λειμονιάς διώξαν άλλες μυρουδιές πικρζένας:

—Πεθαίνω... χάνομαι! Για τό θεό! τό διάκο... φωνάζετε τό διάκο! νάρθη ό γιαντρός μου...

—Κακη, ψυχρό σου, αλήθεια κι' άπ' αλήθεια, τού δικόλου Φαρισαίου! Μπρέ μέσα σ' τό σπίτι μου θά σου φωνάξω γιαντρός νά σε γάνη; τρελλάθηκες;

—Δέν μπορώ νά κάνω βήμα... γέννα... τής κολάσεως... τό γιαντρός! χάλι...μαι!

—Μπρέ τί σκούζεις έτσι, πανάθεμά σε! Δέν με συλλογίζεσαι καθόλου; ό συμφορά μου! ό συμφορά μου! τής άθλιας, τής καταραμένης! τί νά κάνω παναγιά μου τί νά κάνω; θά τρελλαθώ!

“Έτσιγε δώθε κείθε σάν τρελλή! χτυπούσε τό κεφάλι της, δάγκανε τά χείλια, τραβούσε τά μαλλιά της. Για μία στιγμή είπα πώς αληθινά θά πέσει σ' τήν άπελπισία άπ' τό παραθύρι. “Ήταν αξιολύπητη!

—“Έλα, τής είπα με μισοθυσμένη φωνή, έλα βόλεθα με νά φύγω άπ' τό σπίτι σου τό καταραμένο, τήν γένναν τής κολάσεως!

—Να φύγεις, δεσπότη, νά φύγεις γλήγορα! μή με τρέχει σ' τό λαιμό σου έμένα και τά παιδιά μου. Και γούλας νά ταν θά μπορούσες νά πής σ' το σπίτι σου; θού βήματτα είνε. Πήλασε με καλά και μή φωνάζεις, για τό θεό, μή φωνάζεις! “Η δούλες κοιμούνται δίπλα μας...

Μού χρειάζονταν αληθινά βοήθεια, γιατί άνεμοβούζιν σάν τήν σβούρα τά μυαλά μου και τρίκλιζαν, σάν τόν μεθυμένο, τά πόδια μου. Γούρεφα νά γείνω δεσπότης με θαρρώ πώς έγείνα σωστός πατριάρχης! Τέλος, κουτσά σταβά κατεβήκαμε τή σκάλα χωρίς ναύαγιο. Σάν άνοιξα τήν εξώπορτα ένα δυνατό σπρώξιμο μ' επέταξε έξω με άρχήτερα. Θαρρώ, με τήν πίστι μου, πώς ήτανε κλωτσιά τιά μαλακά μου!

Τό βολδί τής άγοράς χτυπούσε μισή από τά μετάνυχτα. Ψυχή δέν φαινότανε σ' τό δρόμο. Μόλις απομακρύνθηκα λιγάκι έκανα ένα κουβάκι με τά ψεύτικα μαλλιά και γένεια, πού θαρρούσα πώς μ' επνίγανε, και στάθηνά νά πάρω τήν άνάσα μου. Τό άρσενό άγέρι ξελάφρωσε λίγο τό άναμμένο κεφάλι μου από τήν ζάλη και σκόρπισε τόν καπνό από τά μάτια μου. Μπρέ; σ' τή χαρά πώς ή δουλειά μου πέτυχε, χαλάλι πήγαινε τό καρδιοχτύπι μου κι' οι πονοίχοι οί πόνοι, άκόμα σε κάθε κούνημα με παραλούσανε. “Ήπια λίγο ρούμι με λαύδανο, πούχα μάζι μου, σ' ένα μπουκαλάκι, και πήρα κουράγιο νά προχωρήσω. Πάρα κάτω βρήκα τ' άμάξι μου και γόηθηκα μέσα, λέγοντας σ' τόν άμαξά, πού/ε πάρει ένα ύπναράκι, νά τραβήξει όσω μπορεί γλήγορότερα. Κατά τής δύο τό πρωί έδωσε ό θεός, νά γυρίσω σ' τό ξενοδοχείό μου, άποκαμωμένος, από τούς πόνους και τήν ταρχή, πού τόσαι ώραις τραβήξα.

Πέρασαν δύο τρεις μέραι; ώς νάρθη στα σύγκαλά μου. Τό δραστήριο αυτό καθάριο, πού έτσι άτυλόγιστα μού δώσανε, είνε ραχμάκι, καθώς έμαθα, σε δυνατωτέρα δόσι και σκοτώνει σάν χολέρα. Μόλις άνάρρωσα, νύθηκα τά συνειδημένα μου ρούχα και μετ' και δύο για τήν “Αθήνα, τάχατες γυρίζοντας άπ' τό ταξείδι μου. Τά καινούρια ρούχα τής κομωδίας μου, με τό μακρύ μανδύα, τά πούλησα σ' ένα μεταπράτη, μήν τύχη και δώσουνε ύποψίαις. Γύρισα σ' τό σπίτι μου με μεγάλη περιέργεια, τί τυχά ν' άπόγεινε με τού ψεύτικου δεσπότη τήν έργολαβία.

“Η αλήθεια είνε πώς ή στερνή κλωτσιά τής γυναίκας μου έδινε πολλές έλπίδες!

Βρήκα τό σπίτι άνω κάτω. “Η δούλες με τό καλώς ώριστες μούδωκαν τό χαμπέρι πώς ή γυναίκα μου ήταν άρρωστη τόσαις μέραις και οι γιαντροί διαγνώσανε ύστερική κατάσταση. Είχε ροθερό πονοκέφαλο, δέν έτρωγε τίποτα, σπαρταλούσε, σάν τό ψάρι, και ξεφώνανε πού και πού, παραμιλούσε, έχοντας νά κινή πάντα σ' τά παραμιλητά της με πνευματικούς και δεσποτάδες. Μήν έρωτάτε πόσο συγκινήθηκα τήν ώρα πού τήν πωτοείδα, άγνώριστα, κατάχλωμη, άποσκαλεθρωμένη, σάν νά πέρασε χρόνους βίτσνα. Θά έμουν παληάνθρωπος αν τής βα στούσα μισός και δέν τής έδινα ελόθερμα τήν άγάπη μου. Τά δάκρυα πού έγυσε σ' τή σκέψη τής άμαρτίας της ξεπλύνανε για πάντα τή λέρα πού ζύγωσε νά μολύνει τήν ψυχή της.

Σάν άνάρρωσε ή γυναίκα μου, έτσι, για μεγαλειότερη ξεσφάλισι, τής έπαιξα ένα ύστερο παιγνίδι για να ιδώ πώς βλέπανε τότε τά μάτια της τό δεσπότη—Ξέρεις, γυναίκα, τής; λέω, καλόν είνε, τώρα πού άνάρρωσες νά κάνωμε σ' τό σπίτι έναν άγιασμό! παρακάλετα τό δεσπότη τό γείτονα και τόν περιμένω! μού μήνησε πώς τώρα θάβληθ—Αυτό τό Φαρισαίο; φωνάζει μ' όρμή, άγριεμένη. Καλέ άνδρα μου τρελλάθηκες; δέν θέλω άγιασμούς με δεσποτάδες! Θά κάνω μετ' λειτουργιά σ' τήν “Αγία “Ελεούσα—“Α με δέν μπορώ τώρα νά ντροπιασθώ! Σου είπα πώς τού μήνησα και τόν περιμένω—Κακη έκαμες νά μή μ' έρωτήσης, φωνάζει κατακόκκινη από τό θυμό της: οι δεσποτάδες δέν πάνε σε άγιασμούς, δέν είνε δυνατό νάρθη! —Περιττός είνε, βρέ γυναίκα, ό καυχάς, νά τος ό δεσπότης, έρχεται!

“Αληθινά κείνη κι' όλας τήν ώρα έρχότανε ό δεσπότης, κουνιστός και λυγιστός και όποις πάντα χαμογελασμένος, σ' τήν άθωότη του. Τόν έδέχθηκα με τήν τιμή, πού τούπρεπε, τέτοιου άγίου άνθρώπου, και τόν έφερα σ' τήν κρεβάτατάμαρα, όπου τρώπωσε ή γυναίκα μου πειστωμένη—“Εδώ θά γινη ό άγιασμός, άγιο δέσποτα, τού είπα: τώρα θά σε φέρω τά χρειαζόμενα. Βγήκα έξω και κλείνοντας τήν πόρτα στάθηνά κι' έβλεπα κρυφά άπ' τήν κλειδαρότρυπα. “Ο καψερός ό δεσπότης δέν πρόφθικε νά ξανασυνή! Μόλις καθησε, θέλησε νά τήν ρωτήσει για τήν υγεία της, έτσι, για νά βρεθί σε κουδέντα, με εκείνη, μωρέ μάτια μου, δέν τού χάρισε κάστανα!

—Φτού νά χαθής! “Υποκριτή, παληόπαππα, μαχαρισμένε! “Αν είσαι άνθρωπος δέν θά τολμούσες νά με κυττάξεις...

—“Η καυμένη ύποφέρει! ό θεός γενού έλεος! ψιθυρίζει με λύπην ό δεσπότης σταυροκοπούμενος.

—Μπρέ άκόμη στέκεις μπροστά μου; θά γυθώ σάν λάμπα νά σου βγάλω τά μάτια, “Ισκαριώτη! Τού φωνάζει σάν τρελλή και σκάνονεται.

“Ο δεσπότης δέν περίμενε τίποτες άλλο. “Αρπαξε τή σύνοψη και όπου φύγη φύγη. Παιδί μου, μού λέει σάν με βρήκε έξω, ό θεός έδωσε τή φώτισι σ' τούς γιαντρούς, για νά σώζουν τούς άνθρώπους. Θεός είνε ό άγιασμός; αλλά... πρέπει νά φωνάξεις ένα νευρολόγο!

“Από τότε ή ψυχή μου ήσύχασε. “Εζησα τόσα χρόνια με τή γυναίκα μου και όλοι μες δείχνουν με τό δάχτυλο για τήν άγάπη μας, τήν όμνούναι τήν μπιστοσύνη. Θά με ρωτήσετε τώρα: αυτή τήν ιστορία τήν έμαθε πατέρας ή γυναίκα σου;

“Θεός φυλάξει! “Αν τήν έμάθαινε, μπορούσε νά με γελάση με κανένα αναγνώστη, άφ' όύ με τό δεσπότη τήν έπαθε! “Η γυναίκα είνε σάν τής μαϊμούδας: έκδικηταίς.

JUDAS ERRANT

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ

ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

—ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ. “Αρθρο τού κ. ΨΥΧΑΡΗ

—Τραγουδι τού κ. “Εβταλιώτη

—“Τό στεφάνωμα τού Χάρου», διήγημα τής δεσπ. Ειρήνης Μεγαλάνου.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Περιεργον. Τ' άποκαλυπτήρια τού Προκλή “Ηλιοπούλου στο προηγούμενο φύλλο δέν τά έγραφε ό κ. Μαλακάσης, όπως υποθέτατε, έπειδή έτυχε από κάτω άπ' αυτό νά μη ή είδοποιήσι των βιβλιοπωλείων όπου πωλούνται οι “Ωρες» τού κ. Μαλακάτη. Και τό έθρην αυτό και όσα άλλα άδρα δημοσιεύονται άνυπόγραφα, προέρχονται από τήν διεύθυνσιν τού “Νουμά» και μόνον αυτήν εύθύνουν.

— κ. Ν. Γ. Δ. Κ. Οι σκέψεις σας θά δημοσιευθούν στο άλλο φύλλο. — δ. Είρ. Μ. “Ούτε γράμμα! Με γιατί;

— κ. Ι. Σταμν. “Ενοχλήσω και πάλι: τό θέλημά σου! Νά όδωμε όμους πότα θάνατωθούν αυτοί οι κομμάτια!...

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— “Εβγίκε τού Παλαμά μας σ' άρχοντική και όμορφολογισμένη έκδοση ή καιαρωμένη του “Τρισεύγεννη. Πανηγύρι για όσους ξέροντες και θέλοντες νά διαβάσουν. Για τούς ρουτινιέρηδες, άφορητά για κρίσεις και για σαχλαρολογήματα. “Η “Τρισεύγεννη» δέν επνίχθηκε στο “έατρο, και καλά έκανε νά μη παιχθί. “Ανεβύκανε τούτ' άλλα παλαιοπράγματα στην σκηνή και τή λερώνανε, πού τά σανίδια της έπρεπε νά σφουγγαρισθύν και νάπολυμνισθύν για νά δεχτούνε και τήν “Τρισεύγεννη. Τώρα έτσι, μέσα σε βιβλίο άπόμεινε χτύμα μας—χτύμα των ολίγων των σημερινών—και χτύμα των αύριων των των πολλών, πού θάρχισαν νά νοιώθουν από εύσυνείδητη εργασία και θάρχισουν νά ξεχωρίζουν τήν Τέχνη τήν αληθινή από τήν ρουτινία. —“Η “Τρισεύγεννη» χαρισιστική χροιάζεται κι' όχι κρίσι. Κάθε κρίσι και κίθς άκρισία, αθήνεται στην Ρουτινία πού άσεβέστατα ήπλωσε τά χέρια άπάνου της κι' άρχισε νά τήν λερώνη με τις κρίσεις της.

— “Εκφρασις κώδικος τής Μητροπόλεως Μονεμβασίας και Καλαμάτας υπό Νίκ. Α. Βέη». Είνε μονογραφία ιστορική, γραμμένη με άρετήν επιμέλεια. “Εκπρωτοδημοσιεύθηκε στο Δελτίο τής “Ιστορίας και “Εθνολογίας “Εταιρίας τής “Ελλάδος.

ΚΕΡΔΟΣ 312, 140 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναί! **312, 140** δραχμάς έδωσε μέχρι τούδε τό γραφείον τού τραπεζομεσίτου κ. **“Ιω. Φωτίου** εις τούς πελάτας του. “Ητοι εκ των άγοραστών λαχειοφόρων όμολογιών εκ τού γραφείου του έχουσι κερδίσει διάφορα ποσά, άνερχόμενα εις τόν στρογ γυλόν αριθμόν **312, 140** δραχ.

“Ο κ. “Ιω. Φωτίου θέλει ν' αναβιβάση τό ποσόν τούτο εις 1,000,000 δραχ. “Επιθυμών δε ένα συμμετάσχωσι τούτων πάσαι αι τάξεις τής κοινωνίας, υποβιβάζει τήν προκαταβολήν δι' εκάστην λαχειοφόρον τής “Εθνικής Τραπεζής εις δραχ. 8 και θέλοντας ν' αγοράσωσι τοιαύτην νά προσέλθωσιν εις τό τυχηρόν γραφείον του, όπου πάντως θά κληρωθί μετ' άμοιβής όμολογία τις και τί χαρά νά είνε ή πρώτη με τάς 70,000 χρυσάς δραχ. τήν 18 Σεπτεμβρίου έ. έ. οτε γενήσεται ή κλήρωσις.